

บทที่ ๓

บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทย

ถึงโลกดาวแล้วว่า วุฒิสภาไทยได้เคยถูกจัดตั้งมาแล้วสี่ครั้ง ซึ่งปรากฏว่า ในแต่ละสมัยที่มีวุฒิสภานั้น สมาชิกของวุฒิสภาในสมัยต่าง ๆ ได้แสดงบทบาทและมีพฤติกรรมแตกต่างกันไป ฉะนั้นในบทนี้จึงจะได้นำวิเคราะห์ความแตกต่างดังกล่าวโดยละเอียด

๓.๑ วุฒิสภาไทยชุดแรก

สาเหตุการจัดตั้งและประวัติความเป็นมา

การจัดตั้งวุฒิสภาชุดแรกนี้ เริ่มโดยรัฐบาลโดยนาย ปรีดี พนมยงค์ ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในขณะนั้น ได้ปรารภกับนาย ควง อภัยวงศ์ นายกรัฐมนตรี^{๕๐} ถึงเรื่องการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ และในที่สุดรัฐบาลก็ได้เสนอญัตติขอให้ตั้งกรรมาธิการวิสามัญ เพื่อพิจารณา คนควา ตรวจสอบ แก้ไข รัฐธรรมนูญที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร โดยได้แถลงเหตุผลในการเสนอญัตตินี้มีใจความสำคัญว่า

เนื่องด้วยรัฐบาลได้พิจารณาเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ พระมหากษัตริย์ได้พระราชทานแก่ปวงชนชาวไทยมา เป็นเวลา ๑๓ ปีเศษแล้ว รู้สึกว่าประชาชนชาวไทย ต่างได้ซาบซึ้งถึงคุณประโยชน์ในการปกครองใน

---

^{๕๐} "คำปรารภในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย," รวมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๔๖๕ - ๒๕๐๒ (พระนคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร), หน้า ๗๓.

ระบอบรัฐธรรมนูญเป็นอย่างที่ บัดนี้ เหตุการณ์บ้านเมืองได้เปลี่ยนแปลงไปเป็นอันมาก
ฉะนั้น จึงควรจะได้มีการสังคายนารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสักครั้งหนึ่ง
อาทิเช่น จะถึงเวลาเลิกบทเฉพาะกาลเมื่อใด ควรมีสภาเดี่ยว หรือ สองสภา
เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน และเพื่อให้การปกครองใน
ระบอบประชาธิปไตยเป็นผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อกรรมาธิการได้พิจารณาเห็นว่า
ประการใดจะได้ขอมติจากสภา ฯ เพื่อรัฐบาลจะได้ดำเนินการแก้ไขต่อไป ๕๑

สภาผู้แทนราษฎรได้เลือกคณะกรรมาธิการขึ้น ๒๗ นาย เพื่อพิจารณา
ร่างรัฐธรรมนูญใหม่ คณะกรรมาธิการได้ประชุมปรึกษาหารือกันในเรื่องนี้ และ
เป็นที่ถกเถียงกันมากในข้อที่ว่า ควรมีสภาเดี่ยว หรือ สองสภา ในที่สุดได้เสนอ
กลับมายังสภาผู้แทนราษฎรอีก เพื่อให้สภาลงมติในหลักการว่าจะเป็นไปในรูปใด
โดยเสนอหลักการในญัตติที่ว่า "ให้มีการแก้ไข ปรับปรุง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย เพื่อให้เป็นประชาธิปไตยอย่างสมบูรณ์ โดยยกเลิกบทเฉพาะกาล ไม่มี
สมาชิกประเภทที่สอง โดยให้มีสองสภาเป็นหลักประกัน" ๕๒

ก่อนที่จะมีการลงมติรับหลักการข้างต้น ได้มีการอภิปรายถึงลักษณะ
และข้อดี ข้อเสีย ของระบบสองสภาและระบบสภาเดี่ยวอย่างกว้างขวาง ในที่สุด
ที่ประชุมลงมติรับหลักการให้มีสองสภา โดยไม่มีเสียงคัดค้าน

๕๑
รายงานการประชุมสภาผู้แทนโดยย่อ ครั้งที่ ๔ / ๒๔๔๘ สมัยที่ ๒
ชุดที่ ๓ วันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๔๘ (อัครสาเนา)

๕๒
รายงานการประชุมสภาผู้แทน ครั้งที่ ๔ / ๒๔๔๘ สมัยที่ ๒
ชุดที่ ๔ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๘ (อัครสาเนา)

เมื่อคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเสร็จ ก็เสนอมายังสภาผู้แทนราษฎร จากนั้นก็มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้น ในวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๔๘๘ มีทั้งหมด ๘๖ มาตรา นาย ปรีดี พนมยงค์ นายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ และมีสี่สภาโดยเรียกวุฒิสภาว่า "พฤตสภา" และสภาผู้แทนก็ได้เลือกสมาชิกพฤตสภา ๔๐ นาย ในวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๔๘๘ นับได้ว่าเป็นวุฒิสภาชุดแรก และชุดเดียวที่อย่างน้อยที่สุดมาจากการเลือกตั้งทางอ้อม

วุฒิสภาชุดนี้ ได้สิ้นสุดลงเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๙๐ เนื่องจากคณะทหารซึ่ง พลตรี ผิน ชุณหะวัณ เป็นหัวหน้า ได้ก่อการรัฐประหารยกเลิกรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในขณะนั้น และประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ผลงานของวุฒิสภาชุดแรก

เมื่อมีการประชุมวุฒิสภาเป็นครั้งแรก ปรากฏว่า นาย วิลาศ โอสถานนท์ ได้รับเลือกเป็นประธานพฤตสภา และนาย ไท ปาถิกบุตร เป็นรองประธาน ^{๔๔} พอลจะประมวลผลงานของสมาชิกวุฒิสภาได้ดังนี้

๑. ในด้านการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ทั้งนี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญการปกครองราชอาณาจักร กล่าวคือ เมื่อร่างพระราชบัญญัติใด ๆ ผ่านสภาผู้แทน ๗ มาแล้ว จะต้องส่งมายังพฤตสภาเพื่อพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง พอลจะกล่าวสรุปถึงผลงานด้านการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของพฤตสภาได้โดยแยกออกเป็น

^{๔๓} คุรายชื่อในภาคผนวก

^{๔๔}

รายงานการประชุมพฤตสภา สมัยสามัญ ครั้งที่ ๑, ๘ มิถุนายน ๒๔๘๘.

ก. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี

(๑) ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้รัฐบาลจ่ายเงินไปพลางก่อน ฉบับที่ส่ง พุทธศักราช ๒๔๘๘ ร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านการพิจารณาของพวกรัฐสภาทั้ง ๓ วาระโดยเสียงเอกฉันท์

(๒) ร่างพระราชบัญญัติจัดสรรทุนสำรองเงินตราเพื่อบูรณประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๘ มีการอภิปรายซักถามและในวาระรับหลักการมีสมาชิกเห็นควร ๔๕ ราย ไม่เห็นควร ๘ ราย และพระราชบัญญัตินี้ผ่านการพิจารณาทั้ง ๓ วาระไปโดยไม่มีการแก้ไข

(๓) ร่างพระราชบัญญัติเงินกู้เพื่อการบูรณประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๘ สมาชิกพวกรัฐสภาให้การพิจารณานำไปทั้ง ๓ วาระโดยไม่มีการแก้ไขและโดยคะแนนเสียงเอกฉันท์

(๔) ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดราชบุรีและกาญจนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านการพิจารณาไปทั้ง ๓ วาระ

(๕) ร่างพระราชบัญญัติเกลือ พุทธศักราช ๒๔๘๑ ผ่านการพิจารณาของพวกรัฐสภาโดยคะแนนเสียงเอกฉันท์ทั้ง ๓ วาระ

✓(๖) ร่างพระราชบัญญัติยกทัณฑ์ให้แก่อำรวจที่ขาดดีราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๘ สมาชิกเห็นด้วยและผ่านการพิจารณาไปอย่างรวดเร็ว

(๗) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมเกรตติในภาวะกบฏ พุทธศักราช ๒๔๘๖ - ๒๔๘๘ ผ่านพวกรัฐสภาไปโดยไม่เสียเสียงคัดค้าน

(๘) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๘๘ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้กรรมาธิการพิจารณาโดยไม่มีการแก้ไข และผ่านการพิจารณาของพวกรัฐสภาไปด้วยดี

(๘) ร่างพระราชบัญญัติสำรวจและห้ามกักกันชาว
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านการพิจารณาไปโดยไม่มีเสียงคัดค้าน มีการ
อภิปรายและให้ข้อเสนอนับแต่รัฐบาลของสมควร

(๑๐) ร่างพระราชบัญญัติการท้าว (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านพฤษสภาไปโดยไม่มีเสียงคัดค้าน แต่มีการอภิปรายอย่าง
กว้างขวางก่อนผ่านวาระที่ ๒

(๑๑) ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมาย
อิสลาม ในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พุทธศักราช ๒๔๘๘
ผ่านพฤษสภาไปโดยเสียงเอกฉันท์ ไม่มีการอภิปรายซักถาม

(๑๒) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการฝ่าย
ตุลาการ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๘ มีการอภิปรายซักถามเล็กน้อยแล้ว
ผ่านไป

(๑๓) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ ประจำปี
พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านสภาผู้แทน มาเพียงภายใน ๑ วัน ส่งร่างพระราช-
บัญญัตินี้ให้กรรมาธิการพิจารณา รัฐบาลขอให้แปรญัตติภายใน ๔ วัน และผ่าน
พฤษสภาไปในที่สุดด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

(๑๔) ร่างพระราชบัญญัติเงินกู้ภายในประเทศ
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๘ มีการซักถามในรายละเอียดของสมควร แล้วผ่าน
พฤษสภาโดยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์

(๑๕) ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด
ลานช้าง จังหวัดน่าน และจังหวัดเลย พุทธศักราช ๒๔๘๘ ไม่มีการอภิปราย
ซักถาม ผ่านไปโดยเสียงเอกฉันท์

(๑๖) ร่างพระราชบัญญัติธนาคารออมสิน พุทธศักราช ๒๔๘๘ มีการอภิปรายซักถาม และตั้งกรรมาธิการพิจารณา และผ่านพฤษสภาไปในที่สุด

(๑๗) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๘๘ สมาชิกองคมนตรีเสียงรับหลักการ ๒๓ เสียง ถัดกัน ๕ เสียง ที่ประชุมมีมติให้ตั้งกรรมาธิการชั้นพิจารณา และผ่านพฤษสภาในการประชุมครั้งต่อมา

(๑๘) ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกเงินช่วยชาติในภาวะคับขัน และภาษีอากรบางประเภท ส่งให้คณะกรรมาธิการพิจารณา และผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมพฤษสภาโดยเสียงเอกฉันท

(๑๙) ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม (ฉบับที่ ๑๐) พุทธศักราช ๒๔๘๘ ให้มีการแปร ทิศภายใน ๑ วัน และผ่านพฤษสภาไปในการประชุมครั้งต่อมา

(๒๐) ร่างพระราชบัญญัติการสำรวจสำมะโนครัว พุทธศักราช ๒๔๘๘ พฤษสภารับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปร ตูตติภายในสามวัน ในที่สุดก็ผ่านการพิจารณาของพฤษสภาไปโดยคณะเสียงเอกฉันท

(๒๑) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไข เพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พุทธศักราช ๒๔๘๘ พฤษสภาได้มีมติส่งร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมาธิการพิจารณาและผ่านไปในที่สุด

(๒๒) ร่างพระราชบัญญัติศาลากร (ฉบับที่ ๑๑) พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านการพิจารณาของพฤษสภาไปในระยะเวลาดังนั้น และโดยคณะเสียงเอกฉันท

(๒๓) ร่างพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๘ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๑ วัน ที่สุดก็ผ่านพฤษสภาไปโดยไม่มีกรแก้ไข

(๒๔) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัด ที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านการพิจารณาของพฤษสภาไปโดยเสียงเอกฉันท์

(๒๕) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปี ๒๔๘๐ มีสมาชิกหลายท่านคัดค้านในวาระรับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมาธิการพิจารณา ปรากฏว่าไม่มีกรแก้ไข และผ่านการพิจารณาของพฤษสภาไปทั้งสามวาระ

(๒๖) ร่างพระราชบัญญัติเงินก้อนประจำตำแหน่ง และค่าพาหนะของสมาชิกพฤษสภาและสภายูแทน และเบี้ยประชุมของกรรมาธิการ พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านการพิจารณาของพฤษสภาโดยเสียงเอกฉันท์

(๒๗) ร่างพระราชบัญญัติโอนอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมเชื้อโรคและพิษซึ่งมาจากสัตว์เป็นภัย พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านพฤษสภาไปโดยเสียงเอกฉันท์

(๒๘) ร่างพระราชบัญญัติเครื่องแบบสมาชิกพฤษสภา และสมาชิกสภายูแทน พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านพฤษสภาโดยคะแนนเสียงเอกฉันท์

(๒๙) ร่างพระราชบัญญัติยกเลิก พระราชบัญญัติยุวชนแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๘๖ พุทธศักราช ๒๔๘๘ ไม่มีสมาชิกพฤษสภาคัดค้าน และผ่านการพิจารณาไปควยดี

(๓๐) ร่างพระราชบัญญัติลูกเสือ พฤษสภารับหลักการ มีการอภิปรายบ้างในวาระที่สอง และผ่านวาระที่สาม ไปโดยเสียงเอกฉันท์

(๑๑) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการประกอบโรคศิลป์
(ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านพุทธสภาโดยเสียงเอกฉันท์

(๑๒) ร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย
(ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านการพิจารณาของพุทธสภาโดยเสียงเอกฉันท์

(๑๓) ร่างพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านที่ประชุมพุทธสภาโดยเสียงเอกฉันท์

(๑๔) ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาของคณะกรรมการ
รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๘๘ ผ่านความเห็นชอบของที่ประชุมพุทธสภา โดยเสียง
สวนมาก

(๑๕) ร่างพระราชบัญญัติการประมง พุทธศักราช ๒๔๘๘
สมาชิกส่วนใหญ่เห็นด้วยและผ่านการพิจารณาในวาระที่สามไปในที่สุด

(๑๖) ร่างพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน
ราษฎรไปกลางก่อน พุทธศักราช ๒๔๘๐ สมาชิกพุทธสภาเห็นด้วยเป็นเอกฉันท์ ทั้ง ๓
วาระ

(๑๗) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมค่าเช่าในภาวะคับขัน
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๐ มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางในชั้นรับหลักการ มี
คะแนนเสียงเห็นด้วย ๒๔ ไม่เห็นด้วย ๖ เสียง แต่เมื่อถึงการพิจารณาในวาระที่ ๓
มีคะแนนเสียงเห็นด้วย ๒๕ เสียง ไม่เห็นด้วย ๕ เสียง พระราชบัญญัตินี้จึงผ่านการ
พิจารณาของพุทธสภาไปในที่สุด

(๑๘) ร่างพระราชบัญญัติโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติ
ของแผ่นดิน ตำบลวังบูรพาภิรมย์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร ให้กระทรวง
การคลัง พุทธศักราช ๒๔๘๐ สมาชิกส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้
คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกายใน ๓ วัน มีการแก้ไข และส่งกลับคืนไป
ยังสภาผู้แทนราษฎร

(๓๘) ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาลในบริเวณเพลิงไหม้ ในท้องที่ตำบลวังบูรพาภิรมย์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๕๐ สมาชิกเห็นด้วยพร้อมเพรียงกัน ทั้งสามวาระ

(๔๐) ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลลาดยาว อำเภอบางเขน จังหวัดพระนคร ในวาระรับหลักการมีสมาชิกเห็นด้วย ๓๔ เสียง ไม่เห็นด้วย ๑๐ เสียง ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกายใน ๒ วัน และผ่านที่ประชุมพฤษสภาไปในครั้งต่อมา

(๔๑) ร่างพระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๕๐ สมาชิกส่วนมากเห็นด้วย ส่งร่างพระราชบัญญัติให้กรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกายใน ๓ วัน และผ่านที่ประชุมพฤษสภาในครั้งต่อมา

(๔๒) ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดกาฬสินธุ์ พุทธศักราช ๒๔๕๔ ผ่านที่ประชุมพฤษสภาไปทั้งสามวาระ

(๔๓) ร่างพระราชบัญญัติธรรมนูญศาลทหาร (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๕๐ ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกายใน ๒ วัน และผ่านการประชุมไปในครั้งต่อมา

(๔๔) ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดิน ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ตำบลบ้านสวน อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ให้แก่นาย จีน วนิชย์จินดา พุทธศักราช ๒๔๕๐ ผ่านการประชุมพฤษสภาไปโดยไม่มีภารกิจปรายทั้งสามวาระ

(๔๕) ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๕๐ ตั้งกรรมการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติกายใน ๓ วัน และผ่านที่ประชุมของพฤษสภาไปในเวลาต่อมา

(๔๖) ร่างพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลป์
(ฉบับที่ ๕) สภาวิชาชีพการสาธารณสุขแพทยศาสตราจารย์
กำหนดแปรรูปปฏิทินภายใน ๖ วัน และผ่านสภาในเวลาที่ต่อมา

(๔๗) ร่างพระราชบัญญัติกำหนดวิธีพิจารณาของโทษ
ข้าราชการ และพนักงานเทศบาลกระทำผิดหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ พุทธ-
ศักราช ๒๔๕๐ ร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรรูป
ปฏิทินภายใน ๓ วัน และผ่านสภาไปในการประชุมครั้งต่อมา

(๔๘) ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการค้ำกำไร-
เกินควร พุทธศักราช ๒๔๕๐ ร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการพิจารณา
และผ่านที่ประชุมพวรสภาไปในการประชุมครั้งต่อมา

(๔๙) ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์
เพื่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาลในบริเวณเพลิงไหม้ ในท้องที่ตำบลป้อมปราบ-
ศัตรูพ่าย อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๕๐ ผ่านการ
พิจารณาของพวรสภาไปทั้งสามวาระ

(๕๐) ร่างพระราชบัญญัติมีสยัคอิสลาม พุทธศักราช
๒๔๕๐ ผ่านการพิจารณาทั้งสามวาระติดต่อกัน

(๕๑) ร่างพระราชบัญญัติการพนัน (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๔๕๐ ผ่านการพิจารณาของพวรสภาทั้งสามวาระ

(๕๒) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล-
รัษฎากร (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๕๐ ผ่านการพิจารณาไปทั้งสามวาระ

(๕๓) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๔๕๐ มีการแก้ไขในชั้นกรรมาธิการ และส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน-
ราษฎร

(๕๔) ร่างพระราชบัญญัติอากรฆ่าสัตว์ (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๔๕๐ ผ่านการพิจารณาของพฤฒสภาไปทั้งสามวาระติดต่อกัน

(๕๕) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ-
พลเรือน พุทธศักราช ๒๔๕๐ สภาได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา กำหนด
แปรญัตติภายใน ๗ วัน และผ่านการพิจารณาของพฤฒสภาไปในที่สุด

(๕๖) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ-
ฝ่ายครู พุทธศักราช ๒๔๕๐ สมาชิกพฤฒสภาได้ใช้เวลาในการอภิปรายเป็น
เวลานาน ในที่สุดลงมติรับไว้พิจารณา ๒๒ เสียง ไม่รับไว้พิจารณา ๑๒ เสียง
จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน
๗ วัน และผ่านพฤฒสภาไปในการประชุมครั้งต่อมา

(๕๗) ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ-
การเมือง พุทธศักราช ๒๔๕๐ สมาชิกพฤฒสภารับหลักการเป็นส่วนใหญ่ หลังจาก
การอภิปรายพอสมควร ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน
๗ วัน และผ่านที่ประชุมพฤฒสภาในครั้งต่อมา

(๕๘) ร่างพระราชบัญญัติอากรการฆ่าสัตว์ (ฉบับที่ ๑)
พุทธศักราช ๒๔๕๐ ผ่านที่ประชุมพฤฒสภาไปทั้งสามวาระติดต่อกัน

ข. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑) ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายว่าด้วย
คอมมิวนิสต์ พุทธศักราช ๒๔๔๘ ของนาย ประเสริฐ ทรัพย์สุนทร ในวาระรับหลักการ
มีสมาชิกเห็นควาย ๓๓ เสียง คัดค้าน ๑๑ เสียง และในสองวาระต่อมาผ่านที่ประชุม
พฤฒสภาไปโดยคะแนนเสียงข้างมาก

(๒) ร่างพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๕๕๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ และรัฐบาลนำมาประมวลเข้าด้วยกันเสนออีกครึ่งหนึ่ง ๕๕ พุทธศักราชมีมติส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกภายใน ๓ วัน และในที่สุดร่างพระราชบัญญัตินี้ถูกยกร่างไปโดยเสียงข้างมาก

(๓) ร่างพระราชบัญญัติลดบางมลทินในแกงของคำพิพากษาในท้องโหมในกรณีเกณฑ์แรงงานหรือทรัพย์สินในระหว่างมหาสงคราม-เอเซียบูรพา พุทธศักราช ๒๕๕๕ สมาชิกสภาผู้แทนเป็นผู้เสนอผ่านการประชุมพิจารณาของพุทธสภาไปโดยคะแนนเสียงเอกฉันท์

(๔) ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมยานพาหนะทางน้ำในภาวะคับขัน พุทธศักราช ๒๕๕๔ พุทธศักราช ๒๕๕๐ นาย สวรรนท ส่ายสว่าง ผู้แทนจังหวัดนครปฐม เป็นผู้เสนอ ผ่านการพิจารณาของพุทธสภาไปในเวลาอันรวดเร็ว

(๕) ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร พุทธศักราช ๒๕๕๕ ของนาย จันทร โกมทองดี ผู้แทนจังหวัดปราจีนบุรี เป็นผู้เสนอ ผ่านการพิจารณาไปในที่สุด

(๖) ร่างพระราชบัญญัติอาวุธปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน พุทธศักราช ๒๕๕๐ นาย จันทร โกมทองดี และนายเทียม ณ สงขลา เป็นผู้เสนอมาประมวลโดยรัฐบาล ที่ประชุมพุทธสภา มีมติให้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกภายใน ๒ วัน มีการแก้ไขในชั้นกรรมการ ที่ประชุมพุทธสภาเห็นชอบด้วยในการแก้ไข จึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบด้วยในเวลาต่อมา

๕๕ รายงานการประชุมพุทธสภาสมัยวิสามัญ ครั้งที่ ๑๔/๒๕๕๕ (วิสามัญ) วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ พอ. ชวง เชาวศักดิ์สงคราม (รมต.ว่าการกระทรวงมหาดไทย) กล่าวเสนอหลักการและเหตุผลในการประมวลเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้

(๗) ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งต้นความงอย่าง พุทธศักราช ๒๔๕๐ ของนาย ชื่น อยู่ถาวร ผ่านการพิจารณาของวุฒิสภาไปทั้งสามวาระ โดยไม่มีการอภิปรายคัดค้าน

จะเห็นได้ว่า ตลอดเวลาที่วุฒิสภา หรือ วุฒิสภา ชุดที่ ๑ นี้ ได้รับหน้าที่ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในรัฐธรรมนูญ ได้มีการพิจารณาพระราชบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาลเสีย ๕๐ ส่วน การพิจารณาพระราชบัญญัติส่วนใหญ่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว เพราะร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ก็ถึงคราวมาแล้วนั้น โดยผ่านการพิจารณาของสภาผู้แทนมาแล้ว และสมาชิกวุฒิสภาก็ได้มีการซักถามหรืออภิปรายมากนัก เป็นแต่เพียงการซักไซ้ถึงปัญหาและข้อข้องใจต่าง ๆ เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ และแม้จะมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติบางฉบับ แตกก็จะไม่เป็นการแก้ไขในรายละเอียด เป็นแต่เพียงการแก้ไขข้อความโดยคำ บรรดาคอน บางแห่งเท่านั้น ซึ่งในเรื่องนี้จะได้อธิบายโดยละเอียดในส่วนที่วาทามหมภาพและพฤติกรรมของวุฒิสภาในตอนต่อไป

๒. ผลงานของวุฒิสภาชุดที่ ๑ ในด้านการตั้งกระทู้ถาม ซึ่งเป็นอำนาจหน้าที่อีกประการหนึ่งของวุฒิสภา ที่จะทำการร้องและดวง ตรวจสอบการทำงานของคณะรัฐบาล โดยการตั้งกระทู้ถาม ในช่วงเวลาที่วุฒิสภาชุดที่ ๑ หรือ พุฒิสภานี้ดำเนินการไปภายใต้รัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช ๒๔๔๕ พอจะรวบรวมกระทู้ถามต่าง ๆ ได้ดังนี้

(๑) กระทู้ถามรัฐบาล เรื่อง ความเป็นไปของชาติ ของ น.อ. กาจ เภงระคมยิง พล.ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ตอบกระทู้ รายละเอียดของกระทู้เกี่ยวกับการสงวนอาชีพของคนไทย มีการซักถามเล็กน้อย และรายละเอียดในการตอบเป็นที่พอใจแก่ผู้ซักถาม

(๒) กระทูของนาย บรรจง ศรีจรูญ เรื่อง นโยบายปกครองและการศึกษาของรัฐใน ๔ จังหวัดภาคใต้ พ.อ. ชวง เศวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ผู้ตอบ กระทูนี้ นาย บรรจง ศรีจรูญ ได้แสดงความคิดเห็นว่า นโยบายปกครองและการศึกษาของรัฐในปัจจุบันไม่ไคผล ประชาชนในเขต ๔ จังหวัดภาคใต้ ยังไคคอยสนใจภาพกลางเท่าใดนัก รัฐบาลจะดำเนินการแก้ไขอย่างไร กระทูนี้มีการซักถามพอสมควร และไคตอบกระทูจนเป็นที่พอใจของสมาชิก

(๓) กระทูตามเรื่องเกี่ยวกับการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดวิธีพิจารณาข้าราชการและพนักงานเทศบาล ผู้ประพฤตินิควินัย หรือ หยอนความสามารถ พุทธศักราช ๒๔๘๘ และพระราชบัญญัติที่จะใช้ไคเพียง วันที่ ๓๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๘๘ รัฐบาลจะยึดเวลาออกไปไคหรือไม่ นาย อรุณ แสงสว่างวัฒนะ เป็นเจ้าของกระทู นาย ทองเปลว ชลภูมิ รัฐมนตรีสั่งราชการกระทรวงการคลัง เป็นผู้ตอบและชี้แจงเหตุผลความจำเป็นต่าง ๆ

(๔) กระทูตามเรื่อง แนวนโยบายแห่งชาติเกี่ยวกับการไม่มีแผนต่อเนื่องกันในนโยบายการบริหารราชการแผ่นดิน ของรัฐบาลที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละชุด ของ นาย มังกร พรหมโยธี พ.ล.ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ตอบกระทูนี้จนเป็นที่พอใจแห่งการซักถาม

(๕) กระทูตามเรื่องยาสูบ ของ ร.ท. วิริยะ วิริยะเทิรหาว เกี่ยวกับยาสูบชายนิคราคา ไม่มีใบอนุญาติขาย นาย วิจิตร อุดิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้ตอบ จนเป็นที่พอใจแก่การซักถาม

(๖) กระทูตามเรื่อง พอคคา ชายชาวสารแพงกวาราคาที่กำหนดของ นาย อรุณ แสงสว่างวัฒนะ รายละเอียดของกระทูเกี่ยวกับการขายชาวสารเกินราคา การปะปนชาวต่างชาติกัน รัฐบาลจะดำเนินการลงโทษอย่างไร จะจัดขายชาวปันส่วนหรือไม่ นาย วิดาศ โอสถานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้ตอบ

(๗) กระทบตามเรื่อง อนุมัติของบริษัท ทอมัส เคอร์ติส ไซซาร์ระพีไม่ได้ตามกฎหมาย ของนาย แก้ว สิงหะคเชนทร์ รายละเอียดของกระทู้เกี่ยวกับยอดรวมของอนุมัติดังกล่าวมีอยู่เป็นจำนวนมากน้อยเพียงใด และหากราษฎรมีอยู่จะดำเนินการอย่างไร นาย วิจิตร ลุคิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เป็นผู้ตอบ

(๘) กระทบตามเรื่อง รัฐบาลมีทางที่จะเร่งรัดให้คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา พิจารณาพิพากษาคดีให้รวดเร็วกว่าที่เป็นอยู่หรือไม่ ของ หลวงอรรรถกัฎยา ณ วินิจ มีรายละเอียดของกระทู้เกี่ยวกับการพิพากษาคดีของศาลและภาคังไปถึงงานราชทัณฑ์ พ.อ. ชวง เขวงศักดิ์สงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และ พล.ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ตอบ

(๙) กระทบตามเรื่อง การส่งเสริมฐานะของผู้พิพากษา ของ หลวงอรรรถกัฎยา ณ วินิจ เกี่ยวกับความเป็นอยู่และความต้องการการส่งเสริม ตลอดจนนโยบายของรัฐเกี่ยวกับเรื่องนี้ พล.ร.ต. ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ตอบกระทู้จนเป็นที่พอใจ

(๑๐) กระทบตามเรื่อง เลิกการควบคุมนักโทษที่เกาะตรูเตา ของหลวงอรรรถกัฎยา ณ วินิจ ซึ่งพระยาสุนทรพิพิธ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้ตอบกระทู้จนเป็นที่พอใจและชี้แจงสาเหตุที่เลิกการควบคุมนักโทษดังกล่าว

(๑๑) กระทบตามเรื่อง ผลของการขายทองคำอันเป็นทุนสำรองของชาติ ของ น.อ. กาจ เก่งกระดมยิง ซึ่งกระทู้มี นาย วิจิตร ลุคิตานนท์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้ตอบ

(๑๒) กระทบตามเรื่อง การป้องกันชนบทที่โรคากลับไปยังกระทรวงการคลัง ของ ร.ท. วิริยะ วิริยะเดิรทาว ซึ่งกระทู้มี ขุนระดมศักดิ์ รัฐมนตรี เป็นผู้ตอบ

(๑๓) กระทบเรื่อง ข้าราชการ ไม่มีจำหน่าย ของ นาย บรรจง ตรีเจริญ เป็นกระทงตามจากกระทงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเคยมีสมาชิกตามมาแล้ว แต่ยังไม่โดยด นาย จำลอง ดาวเรือง รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้คอย

จะเห็นได้จากแนวการตั้งกระทงหนึ่งมีจำนวนค่อนข้างน้อย ตลอดเวลาที่ พุทธสภาปฏิบัติหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ กระทงส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับความเดือดร้อนของประชาชนทั่ว ๆ ไป เช่น เรื่องการจำหน่ายขารป็นส่วน แต่ลักษณะ นำซึ่งเกิดประการหนึ่ง คือ กระทงนั้นมักจะอยู่ใกล้ชีวิตผู้ถามมากกว่าสาธารณชน เช่น เรื่องเกี่ยวกับศาล จะมีสมาชิกเพียงท่านเดียวที่สนใจก็ตามถึงแนวนโยบายใน เรื่องนั้น หรือ เรียกร้อง เสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติมในเรื่องนั้น ๆ อยู่ ลักษณะการถาม ส่วนใหญ่เป็นเพียงการเปิดของให้คณะรัฐมนตรี หรือ รัฐบาลใดแสดงความคัมแค่นใจ หรือ โศรบาย ความยากลำบาก อุปสรรค ปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่เข้าใจกัน เห็นใจกันมากกว่าที่จะเป็นการร้องและดวงอำนาจหรือตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล กระทงส่วนมากขาดความต่อเนื่อง ผู้ถามไม่มีความสนใจติดตามนโยบาย หรือ แนวทาง การดำเนินงานของรัฐบาลที่แถลงไว้ในการตอบกระทง มีเพียงกระทงเดียวที่มีสมาชิก สนใจติดตามผลและถามซ้ำอีกครั้ง แต่เป็นการติดตามจากกระทงของสภาผู้แทน

๓. ผลงานของพุทธสภาอื่น ๆ เช่น การร่างระเบียบข้อบังคับของ พุทธสภา การเลือกประธานและรองประธานสภา เลขาธิการมารธิการ ฯลฯ

พุทธสภา หรือ วุฒิสภาชุดที่ ๑ นี้ อาจกล่าวได้ว่ามาจากปวงชน เช่นเดียวกับ สภาผู้แทนราษฎร แต่เป็นการเข้ามาโดยการเลือกตั้งทางอ้อม ตลอดเวลา ๑๘ เดือน ที่อยู่ในตำแหน่ง ผลงานต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษาการร่างพระราชบัญญัติ และ การตั้ง กระทงถามมีไม่มากเท่าที่ควร อาจกล่าวได้ว่ามีใค้ทำการก่อกองกฎหมาย หรือ แก้ไข

มากนัก และสมาชิกส่วนมากยังมีความเกรงใจรัฐบาลอยู่ไม่น้อย การซักถามเกี่ยวกับ
ร่างพระราชบัญญัติจึงกระทำไปโดยไม่ได้เต็มที่ สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ทศนคติ
หรือ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของสภาสูง หรือ วุฒิสภา ยังนับได้วา
เป็นของใหม่และจำเป็นจะต้องอาศัยเวลาเพื่อหาประสบการณ์ แต่ก็มีกรปฏิบัติ
รัฐประหารเสียก่อน

บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดแรก

เพื่อให้กระจ่างและเป็นการขยายความเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของ
วุฒิสภาในชุดแรกตามข้อสรุปข้างต้น จะเห็นได้วาานาจะพอสรุปเกี่ยวกับบทบาทและ
พฤติกรรมของวุฒิสภาชุดแรก พร้อมด้วยข้อสังเกตบางประการได้ดังนี้

๑. บทบาทและพฤติกรรมด้านการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

ส่วนใหญ่ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติซึ่งผ่านที่ประชุมสภา
ผู้แทนมาแล้วนั้น มักไม่มีการแก้ไขมากนัก มีร่างพระราชบัญญัติที่ส่งกลับคืนไป คือ

๑. ร่างพระราชบัญญัติโอนที่ดินหนึ่งเป็นสาธารณสมบัติของ
แผ่นดิน ตำบลวังบูรพาภิรมย์ อำเภอพระนคร จังหวัดพระนคร ให้แก่กระทรวงการคลัง
พุทธศักราช ๒๔๘๐ ของรัฐบาลมีการอภิปรายในที่ประชุมวุฒิสภาและสงกรมมาธิการ
พิจารณา กำหนดแปรญัตติภายในสามวัน กรมมาธิการ นาย ประทุม รมยานนท์ ได้
แถลงว่า ได้เชิญผู้แทนทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์มาสอบถามแล้ว ก็ได้ความจริงวา
ที่ดินที่จะเวนคืนให้แก่กระทรวงการคลังนั้น สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
ได้ทำการโอนสร้างไว้แต่เพียงบางส่วนไม่ใช่ทั้งหมด และอีกประการหนึ่งที่ดินอันเป็น
ที่สาธารณะกำลังไข้อยู่ในเวลานี้ กรมมาธิการได้เชิญผู้แทนฝ่ายกระทรวงการคลังมา
สอบถามก็ได้รับคำยืนยันว่ามีที่อันเป็นที่สาธารณะอยู่คือ ทางเดินระหว่างถนนมหาไชย
ลงไปสู่คลองโองอ่าง และยังมีที่ดินแปลงที่ ๖๔ - ๖๕ - ๖๖ นนมีที่ติดของราษฎรอยู่

คานหลังนั้นก็หลายรายด้วยกัน ซึ่งเจ้าของที่ดินเหล่านั้นต้องอาศัยทางเดินสาธารณะ
 ดังกล่าวและใช้มานานแล้ว เพราะฉะนั้น คณะกรรมการจึงเกิดข้อข้องใจในการที่จะ
 เว้นคืนที่ดินเหล่านั้น แต่ในชั้นต่อมาผู้แทนรัฐบาลได้ชี้แจงว่าความจริงแผนที่นั้นทำผิดไป
 พฤษศนาไคองมตีว่าเป็นการแก้ไขในสาระสำคัญ ซึ่งกว่าจะมีการลงมติได้ก็ถกเถียงกัน
 เป็นอันมาก ว่าแผนที่ท้ายพระราชบัญญัตินี้จะนับว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติหรือไม่ เมื่อมี
 การลงมติเช่นนี้จึงส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และได้
 รับความเห็นชอบในการแก้ไข

๒. ร่างพระราชบัญญัติอาวรูบีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุประสงค์
 คอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวรูบีน พุทธศักราช ๒๔๕๐ เป็นการแก้ไขในรายละเอียด
 ปลักย่อยเล็กน้อย และส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และได้รับความเห็นชอบด้วย
 ในเวลาต่อมา

๓. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมยาง (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๕๐
 รัฐบาลเป็นผู้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการมีมติแก้ไขโดยขอตัดคำเพียง
 คำเดียวในมาตรา ๓ ได้แก่คำว่า "สูญหายหรือ" ซึ่งในมาตรา ๓ แห่งร่างพระราช-
 บัญญัตินี้มีความว่า

"ผู้ใดปลูกยางไว้ก่อนวันไซพระราชบัญญัตินี้โดยมิได้รับอนุญาตก็ดี หรือ
 โดยที่ใบอนุญาตนั้นสูญหายหรือถูกเพิกถอนหรือสิ้นอายุก็ดี ถ้ายื่นเรื่องราวขออนุญาต
 ปลูกใหม่ต่อเจ้าพนักงานประจำท้องที่ ภายในกำหนดหกเดือน นับแต่วันที่พระราช-
 บัญญัตินี้ไซบังคับ ผู้นั้นไม่ตองรับโทษตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมยาง
 พุทธศักราช ๒๔๔๑ ทั้งนี้ผู้นั้นเรื่องราวขออนุญาตจะต้องแสดงหลักฐานควยว่าที่ดิน
 ที่ปลูกตนยางนั้นไคมาโดยชอบด้วยกฎหมาย"

สาเหตุที่กรรมการขอคัดข้อความนี้และสมาชิกพรรคสภาเห็นชอบ
 กวย เนื่องจากมีการทำใบอนุญาตสูญหายเป็นจำนวนมาก จึงควรมีการทำใบอนุญาต
 ใหม่ให้ถูกต้องเพื่อไม่ให้ขัดกับมาตรา ๖๕ ของกฎหมายเดิม ร่างพระราชบัญญัติควบคุม-
 ยาง (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๙๐ นี้ จึงถูกส่งกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎร และได
 ได้รับความเห็นชอบกวยในการแก้ไขดังกล่าวในที่สุด

จะเห็นได้ว่า การ "ยับยั้ง" ร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภามีค่อนข้างน้อย
 และมีใช่เป็นการยับยั้งเพราะไม่เห็นกวยในสาระสำคัญ ตัวอย่างเช่น การแก้ไขเรื่อง
 แผนที่ย่างร่างพระราชบัญญัติซึ่งสภาผู้แทนที่ทราบเรื่องและรัฐบาลก็ทราบเรื่อง ทั้งสอง-
 ฝ่ายต่างแจ้งเรื่องนี้ให้วุฒิสภาทราบ ก่อนที่จะคืนร่างพระราชบัญญัติกลับไป เป็นตน

ในการพิจารณาพระราชบัญญัตินี้บางครั้งมีข้อสงสัยเกิดอยู่มาก เช่น
 ร่างพระราชบัญญัติป้องกันการค้ากำไรเกินควร พุทธศักราช ๒๔๙๐ รัฐบาลเป็นผู้เสนอ
 มีการแก้ไขในชั้นกรรมการเพียงมาตราเดียว แต่เมื่อกลับเข้ามาในที่ประชุมพรรคสภา
 ปรากฏว่ามีการเชิญกรรมการนิคตัวไปหนึ่งท่านจากจำนวน ๘ ท่าน เมื่อเป็นเช่นนี้
 จึงให้คณะกรรมการชุดเก่านั้นพิจารณาใหม่และให้เชิญให้ถูกต้อง ผลปรากฏว่ามี
 การแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอีกหลายมาตรา เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้กลับ
 กลับเข้ามาสู่สภา จึงมีการอภิปรายโต้แย้งกันมาก และในที่สุดพรรคสภาได้ลงมติโดยเสียง
 ส่วนมากยืนยันในร่างพระราชบัญญัติโดยไม่มีการแก้ไข

ร่างพระราชบัญญัติคอมมิวนิสต์ พุทธศักราช ๒๔๘๘ รัฐบาลเป็นผู้เสนอ ก็
 เช่นเดียวกันกับร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างตน เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณา
 แล้วมีการแก้ไขและแสดงเหตุผลในการแก้ไข แต่สมาชิกส่วนมากกลับยังคงยืนยันใน
 ร่างพระราชบัญญัติเดิม

จากแนวโน้มดังกล่าวข้างต้น ทำให้กรรมการในชุดเดียวกันหรือ
ชุดต่อ ๆ นามักจะมีกระวังที่จะไม่แก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ขอนอาจเป็นเหตุ
ประการหนึ่งซึ่งทำให้วุฒิสภาชุดนี้ไม่อาจจะเคร่งครัดในการพิจารณาร่างพระราช-
บัญญัติต่าง ๆ เท่าที่ควรและกลายเป็นว่ามีแนวโน้มเอียง ที่จะ เห็นชอบด้วยกับ
ร่างพระราชบัญญัติของรัฐบาล เช่น ในการแถลงของกรรมการว่า

“ร่างพระราชบัญญัติเมื่อขอมกพรองอยู่บ้าง แต่คณะกรรมการ
ก็ไม่ได้แก้ไข คงปล่อยให้ไปเป็นไปตามร่างเดิม ทั้งนี้เพราะเห็นว่า ถ้าหากว่าจะ
แก้ไขจะกลายเป็นว่าแก้ไขยุมยาม”

๒. บทบาทและพฤติกรรมในคานการตั้งกระทูตาม

จากกระทูตามจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับเวลา ๑๘ เดือน
ในการอยู่ในหน้าที่ของวุฒิสภา จะเห็นได้ว่ากระทูตามส่วนใหญ่เป็นการ “ถามนำ”
เพื่อให้รัฐบาล หรือ รัฐมนตรี ใดแถลงหรือ อธิบายขยายความชัดของต่าง ๆ และ
กล่าวนำถึงนโยบายของตนในการดำเนินงานต่อไป ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่า การตั้ง-
กระทูตามของวุฒิสภามีใ้ช่วยในการรักไซร์ เร่งรัด ตรวจสอบ ควบคุม การ-
ปฏิบัติงานของรัฐบาล อันเป็นเจตนารมย์ของกระทูตาม

๓. บทบาทและพฤติกรรมอื่น ๆ เช่นการเป็นผู้นำในการสร้าง
ประสามติ หรือ การชักจูงประชาชนให้แสดงความคิดเห็น การแสดงตนเป็น
ตัวแทนของปวงชนโดยการต่อสู้ หรือ เป็นปากเสียงของประชาชน มักไม่ค่อย
ปรากฏ คุ้มเหตุที่ว่าวุฒิสภาชุดนี้จึงถูกกล่าวหาในหนาหนังสือพิมพ์ถึงได้กล่าวมาแล้ว
ในบทก่อนว่าเป็นเครื่องมือของรัฐบาล

๓.๒ วุฒิสภาไทยยุคที่สองสาเหตุการจกตั้งและประวัติความเป็นมา

ภายหลังจากที่มีการปฏิวัติรัฐประหารโดยคณะทหารซึ่งมี พลตรี ปิ่น จุกกะวัน เป็นหัวหน้าโคกการรัฐประหารล้มรัฐบาลชุด พลเรือตรี ถวัลย์ ชำรงนาวาสวัสดิ์ และคณะทหารโค่นำรัฐธรรมนูญชั่วคราว ปีพุทธศักราช ๒๔๘๐ มาใช้

คณะทหารได้อ้างสาเหตุแห่งการรัฐประหารว่าเป็นองมาจากวิกฤตการณ์ในบ้านเมืองและความไม่เรียบร้อยอันแสนแค้นของประชาชน ตลอดจนกรณีสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ซึ่งเกิดขึ้นตั้งแต่สมัย นาย ปรีดี พนมยงค์ เป็นนายกรัฐมนตรี แต่ยังไม่ได้ออกทำให้กระจ่างชัด คณะทหารได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญดังกล่าวเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๘๐ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ปรากฏในเวลาต่อมาว่า พ.อ. หลวงกาจสงคราม เป็นผู้ร่างขึ้น

ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนี้ มีความแตกต่างไปจากรัฐธรรมนูญฉบับ ๒๔๘๕ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวุฒิสภา เช่น เปลี่ยนการเรียกชื่อ จาก พฤษสภา เป็น วุฒิสภา และเปลี่ยนแปลงในกานสาระสำคัญ คือ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงเลือกตั้ง มีจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและมีอำนาจเสนอร่างพระราชบัญญัติได้ ต่อมาในวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๔๘๐ ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ตั้ง นาย ควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยรัฐมนตรีรวมคณะอีก ๒๑ นาย เมื่อ นาย ควง อภัยวงศ์ ได้เป็นนายกรัฐมนตรี จึงเสนอบรรดาอดีตข้าราชการบริหารที่มีบรรดาศักดิ์สูงชั้นเจ้าพระยา พระยา

๘๘ สิริ เปรมจิตต์, ประวัติรัฐธรรมนูญไทย ฉบับแรก พ.ศ. ๒๔๗๕
ถึงฉบับปัจจุบัน (พระนคร : ประจักษ์การพิมพ์, ๒๕๑๕), หน้า ๒๐๗.

พระ และหลวง รวมทั้งเชื้อพระวงศ์บางองค์ ให้พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภามีจำนวน ๕๐ คน ในจำนวนสมาชิกทั้งหมด ๑๐๐ คน ^{๕๕}

เนื่องจากคณะกรรมการที่ทำการรัฐประหารในครั้งนั้นมิได้เข้ามามีส่วนในกระบวนการทางการเมืองอย่างแท้จริง และต้องการจะให้ จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ฉะนั้นเมื่อปรากฏว่า นาย ควง อภัยวงศ์ ซึ่งพวกคนเข็ดดูมาให้เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น เริ่มจะมีความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ นอกจากนั้นพรรคประชาธิปัตย์ของ นาย ควง ยังสามารถเอาชนะการเลือกตั้งทั่วไป เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ ๒๔๘๑ อีกด้วย และได้รับการสนับสนุนให้จัดตั้งรัฐบาลตามวิถีทางประชาธิปไตย คณะรัฐประหารจึงอาจเกรงไปว่ายิ่งนานวันเข้าผู้ที่ตนต้องการจะสนับสนุน ก็จะหมดโอกาสกลับคืนสู่อำนาจได้อีกครั้งหนึ่ง จึงได้ส่ง นายทหาร ๔ คน คือ พ.ท. กาน จำบังภูมิเวท พลตรี สวัสดิ์ สวัสดิ์ศรีธัชชัช พ.อ. ขุนพิลปศรัตย์ และ พ.ท. ฉะมาย อุทยานานนท์ ไปแจ้งกับนาย ควง อภัยวงศ์ ว่า คณะรัฐประหารไม่พอใจการทำงานของรัฐบาล นาย ควง และขอให้พิจารณาออกจากความเป็นรัฐบาลเสีย ซึ่งปรากฏว่า นาย ควง ยอมลาออกแต่โดยดี ดังนั้น จอมพล แปลก พิบูลสงคราม จึงกลับเข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พร้อมด้วยรัฐมนตรีรวมคณะอีก ๒๖ นาย เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๔๘๑ จนกระทั่งถึงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๔๘๒ ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่

^{๕๕} คุรายชื่อโคในภาคผนวก

ผลงานของวุฒิสภาครั้งที่สอง

เมื่อมีการประชุมวุฒิสภาครั้งแรก ปรากฏว่า เจ้าพระยาศรีธรรมมา-
ธิเบศร์ ได้รับเลือกเป็นประธานวุฒิสภา พระยาอภิบาลราชไมตรี และ พระยา-
สีหราชเดโชไชย เป็นรองประธานคนที่หนึ่ง และที่สองตามลำดับ พอจะประมวล
ผลงานของวุฒิสภาครั้งที่สองนี้ได้ดังนี้

๑. ในด้านการพิจารณาพระราชบัญญัติต่าง ๆ

ก. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรี

๑. ร่างพระราชบัญญัติเงินตราชั่วคราว (ฉบับที่ ๒)
พุทธศักราช ๒๔๕๑ ไม่มีสมาชิกคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินี้ และมีการพิจารณา
รวบเกี่ยวสามวาระ ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในระยะเวลาอันสั้น

๒. ร่างพระราชบัญญัติอนุญาตให้จ่ายเงินไปพลางก่อน
พุทธศักราช ๒๔๕๑ สมาชิกวุฒิสภาเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ มีการพิจารณารวบเกี่ยว
ทั้งสามวาระและผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในระยะเวลาอันสั้น

๓. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน
(ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๕๑ มีการอภิปรายก่อนการรับหลักการพอสมควร
สมาชิกเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่ในการลงมติทั้งสามวาระติดต่อกัน

๔. ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัด-
แม่ฮ่องสอนและจังหวัดตาก พุทธศักราช ๒๔๕๑ มีการอภิปรายซักถามพอสมควร
ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา มีการแก้ไข และส่งกลับคืนไปยัง
สภาผู้แทน ฯ สภาผู้แทน ฯ ยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิม และประกาศใช้เป็นกฎหมาย
ในเวลาต่อมา

๕. ร่างพระราชบัญญัติโอนญาติให้จ่ายเงินไปพลางก่อน (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๕๑ มีการอภิปรายซักถาม และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณาการพิจารณาที่กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน ไม่มีการแก้ไข และผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๖. ร่างพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับที่ ๓ พุทธศักราช ๒๔๕๑ มีการอภิปรายซักถามอย่างละเอียด รัฐบาลขอให้พิจารณา รวดเร็วสามวาระ ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปโดยคะแนนเสียงข้างมาก

๗. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ อำเภอบานหมอ สระบุรี พุทธศักราช ๒๔๕๑ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๘. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๔๕๑ วุฒิสภาได้ลงมติรับหลักการ และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา มีการแก้ไข และส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนฯ ยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิมในเวลาต่อมา

๙. ร่างพระราชบัญญัติเดินอากาศ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๕๒ ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาโดยคะแนนเสียงข้างมาก ในระยะเวลาอันสั้น

๑๐. ร่างพระราชบัญญัติเกษตรศาสตร์ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๕๒ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน มีการแก้ไขและส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขนี้ในเวลาต่อมา

๑๑. ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๕๒ มีการอภิปรายเล็กน้อย ตั้งกรรมการพิจารณาขึ้นพิจารณาที่กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภา โดยเสียงข้างมาก

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีการอภิปรายและส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไขและส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิม

๑๓. ร่างพระราชบัญญัติเงิน พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีการอภิปรายซักถามและงานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๔. ร่างพระราชบัญญัติยาสูบ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีการพิจารณาเร็วเดียว งานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

ข. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑. ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๑ ของนาย เทียม ไชยพันธ์ (ตากล) นาย บุญคุ้ม จันทศรีสุวิวงศ์ (อครธานี) และ นาย บุญมี ปารมวงส์ (ลพบุรี) มีการอภิปรายซักถามและส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๓ วัน มีการแก้ไขและส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิม

๒. ร่างพระราชบัญญัติเรื่องราวและคำร้องทุกข์ ของ นาย เทียม ไชยพันธ์ (ตากล) มีการอภิปรายรับหลักการและส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา มีการแก้ไข และส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนฯ ยืนยันตามร่างพระราชบัญญัติเดิมในเวลาต่อมา

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ในเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภาชุดที่ ๒ ซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก มีร่างพระราชบัญญัติบางฉบับมีการแก้ไขที่ประชุมวุฒิสภาและส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

ข้อนำสังเกต คือ ในช่วงเวลาที่ นาย ควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ระหว่าง ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๔๘๖ ถึง ๙ เมษายน ๒๔๘๖ ไม่มีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ ปรากฏว่ามีมากใน ระยะ ๘ เมษายน ๒๔๘๖ - ๒๔ มิถุนายน ๒๔๘๖ ซึ่งเป็นระยะที่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้อาจสรุปได้ว่า การที่มีการเปลี่ยนแปลงแนวทางในการบัญญัติวิธีการแต่งตั้งขึ้นแทนวิธีการเลือกตั้งที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๔๘๕ ซึ่งเป็นผลทำให้วุฒิสภากลับไปอยู่ภายใต้อาณัติของรัฐบาลที่เป็นผู้เสนอการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาต่อพระมหากษัตริย์ รัฐบาลชุด นาย ควง อภัยวงศ์ จึงไม่ได้รับการขัดขวางอย่างไรจากวุฒิสภาชุดที่ ๒ นี้ ตรงกันข้ามกับเมื่อ จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ถึงเมื่อเขามาดำรงตำแหน่งนั้น ตนไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสมาชิกภาพของวุฒิสภาขณะนั้นได้ จึงต้องประสบกับการต่อต้านจากสมาชิกวุฒิสภาซึ่งไม่พอใจการขึ้นสู่อำนาจของ จอมพล แปลก พิบูลสงคราม

๒. ผลงานของวุฒิสภาชุดที่ ๒ ในการตั้งกระทู้ถาม พอดีสรุปกระทู้ถามต่าง ๆ ในช่วงเวลาการรับยึดชอบของวุฒิสภาชุดที่ ๒ ได้ดังนี้

๑. กระทู้เรื่อง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการไม่สงบปรากฏขึ้นในหมู่ราษฎรส่วนหนึ่ง รัฐบาลได้ดำเนินการอย่างไร ของ พระยาสมันตรัฐบุรินทร์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย นาย เดียง ไชยกาล รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ตอบแทน

๒. กระทู้เรื่อง วินัยทหาร ของ นาย จรินทร์ กฤษณะภักดี ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม พล.ท. หลวงชาตินิกรบ ซึ่งได้ตอบและชี้แจงแต่ก็ยังไม่เป็นที่พอใจของสมาชิก จอมพล แปลก พิบูลสงคราม จึงช่วยตอบถวายจนเป็นที่พอใจ

๓. กระทู้อเรื่อง ข้าราชการบางส่วนใช้เงินหลวง หรือ
 ด้งจ่ายเงินหลวงไปในทำนองที่ไม่สมควร ของ พล.ต. พระอุดมโยธาธิยุต
 ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง พระยาโพนวินนิมนตรี ซึ่งได้รับคำตอบ
 จนเป็นที่พอใจ

๔. กระทู้อเรื่อง มีสตุคตาง ๆ ของทางราชการ ของ พล.ต.
 พระอุดมโยธาธิยุต ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จนได้รับคำตอบเป็น
 ที่พอใจ

๕. กระทู้อเรื่อง ภาษีปลาเค็มขาดอก ของ นาย จรินทร์
 กฤษณภักดี ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

๖. กระทู้อเรื่อง รัฐบาลอนุมัติจ่ายเงิน ๕๐ ล้านบาท เพื่อ
 คำเนินการโครงการยัธรรพาทหาร ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดี ตามรัฐมนตรี
 ว่าการกระทรวงการคลัง

๗. กระทู้อเรื่อง การยืมแร่จำนวน ๒๐ ตัน ไปจากเหมือง-
 แร่ปิดอด ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม พลตรี ม.ล.สนิทวงศ์เสนี
 ราชอะเอียดของกระทู้อเนนที่แร่อีก ๕ ตัน ที่ยืมไปโดย นาย จำรัส นกเล็ก และ
 นาย สมจิต เสดะพันธ์ ทำไมกระทรวงอุตสาหกรรมไม่ทวงคืน รัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงอุตสาหกรรมตอบว่าไม่มีหลักฐานการยืม ผู้ตั้งกระทู้อสาจะหาพยาน
 หลักฐานให้

๘. กระทู้อเรื่อง การบำรุงกิจการประมง ของ นาย จรินทร์
 กฤษณภักดี ตามรัฐมนตรีเกษตรธิการ นาย กิจจา วัฒนสินธุ เป็นผู้ตอบ

๙. กระทู้อเรื่อง กิจการสาธารณสุข ตามรัฐมนตรีว่าการ
 กระทรวงสาธารณสุข พระยาบวรวิรักษเวชชการ เป็นผู้ตอบ

๑๐. กระทู้อเรื่อง การเตรียมพร้อมเพื่อรับสถานการณ์เกี่ยวกับ
 ชนชาวจีน ทำการกำเริบก่อวินาศกรรมและจลาจลทางพรมแดนระหว่างไทยกับ
 มลายู ของ พระยาสมันตรัฐบุรินทร์ ตามนายกรัฐมนตรี จอมพล แปลก พิบูล-
 สงคราม นายกรัฐมนตรีได้ออกกระทู้อจนเป็นที่พอใจ

๑๑. กระทู้อเรื่อง การปิดโรงเรียนจีน ของ พ.ท. พระสาร-
 สาสน์พลชั้นตรี ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พ.อ. มังกร พรหมโยธี
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ฯ เป็นอตอบ

๑๒. กระทู้อเรื่อง จดหมายของยูโน ของ พ.ท. พระสาร-
 สาสน์พลชั้นตรี ตามพลตรี ม.จ. ปรีดิ เทพยพงษ์เทวกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง-
 ท่างประเทศ

๑๓. กระทู้อเรื่อง การแต่งตั้งจฬาราชมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่าง
 หรือไม ของนาย บรรจง ศรีจัญญ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
 พระยาจินดารักษ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ อตอบแทนจนเป็นที่พอใจ

๑๔. กระทู้อเรื่อง อัตราภาษีและการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกา
 กับประเทศทางตะวันออก ๒๒ ประเทศ ของ พ.ท. พระสารสาสน์พลชั้นตรี ตาม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงท่างประเทศ นาย พจน์ สารสิน รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ
 อตอบแทนจนเป็นที่พอใจ

๑๕. กระทู้อเรื่อง การปรับปรุงการปกครองเป็นมณฑล ของ
 นาย บรรจง ศรีจัญญ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พระยาจินดารักษ์
 รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ อตอบแทนจนเป็นที่พอใจ

๑๖. กระทู้อเรื่อง อำนจหน้าที่ในการบริหารศาสนกิจของ
 อิสลาม ของ นาย บรรจง ศรีจัญญ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

๑๗. ระบุเรื่อง สนธิสัญญาเศรษฐกิจระหว่างรัฐบาล-
อังกฤษกับสหรัฐอเมริกา ของ พ.ท. พระสารสาสน์พลชั้นตรี ดามรัฐมนตรีว่าการ-
กระทรวงการต่างประเทศ

๑๘. ระบุเรื่อง การตัดทอนเงินค่าใช้จ่ายของแผ่นดิน
ของ นาย จรินทร์ เจริญชั้นตรี ดามนายรัฐมนตรี นาย เขมชาติ บุณยรัตพันธุ์
คอบแทนนายรัฐมนตรี จนเป็นที่พอใจของเจ้าของระบุ

๑๙. ระบุเรื่อง สมาคมกร ของ พ.ท. พระสาร-
สาสน์พลชั้นตรี ดามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จนได้รับคำสั่งเป็นพอใจ

๒๐. ระบุเรื่อง การให้เสรีภาพแก่การศึกษาตามกฎบัตร
ของ พ.ท. พระสารสาสน์พลชั้นตรี ดามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

๒๑. ระบุเรื่อง การส่งผู้แทนไปร่วมประชุมกับการประชุม
ของสหประชาชาติ ของ พ.ท. พระสารสาสน์พลชั้นตรี ดามรัฐมนตรีว่าการกระทรวง-
การต่างประเทศ

๒๒. ระบุเรื่อง สินค้าต่างประเทศที่ส่งเข้ามาใน
ประเทศไทย ของ นาย สง่า วรธนดิษฐ์ ดามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
นาย พัน สุพรรณสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ฯ คอบจนเป็นที่พอใจ

๒๓. ระบุเรื่อง การแก้ไขพระราชบัญญัติบำเหน็จ-
บำนาญ ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ดามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

๒๔. ระบุเรื่อง ทำสนธิสัญญาการพาณิชย์ ของ
นาย บรรจง ศรีเจริญ ดามนายรัฐมนตรี ซึ่ง จอมพล แปลก พิบูลสงคราม
ได้คอบจนเป็นที่พอใจ

๓๒. วัตถุประสงค์ การช่วยเหลือข้าราชการบำนาญ ของ พระยาสุรียานุวงศ์ประวิติ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ข้อนำส่งเกิดเกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถามของสมาชิกวุฒิสภาชุดที่สองนี้ มี พฤติกรรมที่แตกต่างไปจากวุฒิสภาชุดแรกเป็นอันมาก เพราะภายหลังจากที่ จอมพล แปลก พิบูลสงคราม โคกด้บเขามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ต่อจาก นาย กวง อภัยวงศ์ เป็นเวลาประมาณ ๖๕ เดือน จนกระทั่งมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่ (๒๔๘๒) กระทู้สำคัญ ๆ นามีมากในระยะนี้ รวมประมาณ ๓๐ กว่ากระทู้

กระทู้สำคัญ ๆ ที่ตั้งโดยสมาชิกวุฒิสภาชุดที่ ๒ ดังกล่าวมาแล้วนั้น มัก ยำเรื่องนโยบายการดำเนินงาน และมุ่งตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลอย่าง- จริงจังมากกว่าระยะแรก เช่น กระทู้เรื่องวินัยทหาร เรื่องพัสดุด่าง ๆ ของทาง- ราชการ เรื่องการรักษาความมั่นคงในระบบประชาธิปไตย เรื่องการลดค่าครองชีพ เรื่องนโยบายต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรม ของวุฒิสภาชุดนี้จะได้อีกต่อไป

๓. ผลงานด้านอื่น ๆ ของวุฒิสภาชุดนี้ เช่น ร่างข้อบังคับการประชุม และการศึกษาของวุฒิสภา เลือกตั้งคณะกรรมการพิจารณาพระราชกำหนดต่าง ๆ ฯลฯ

บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดที่สอง

พอจะกล่าวสรุปเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทย

ชุดที่ ๒ ได้ดังนี้

๑. บทบาทและพฤติกรรมในด้านการพิจารณาพระราช-

บัญญัติ

ส่วนใหญ่การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว ไม่มีการแก้ไขมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่ นาย ควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ไม่มีการลงมติไม่เห็นชอบ หรือแก้ไขร่างพระราชบัญญัติที่ผ่านมาจากสภาผู้แทนฯ เลย จนกระทั่งถึงสมัยจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีมีการแก้ไขร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดแม่ฮ่องสอน และจังหวัดตาก พุทธศักราช ๒๔๙๑ วุฒิสภาลงมติไม่รับหลักการ ส่งคืนสภาผู้แทนฯ และสภาผู้แทนฯ ยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิม

๒. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ ๒๔๙๑ เป็นร่างพระราชบัญญัติที่ลาซามาหาเคื่อนกว่า ก่อนที่วุฒิสภาจะมีมติรับหลักการ ได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัตินี้ ปัญหาสำคัญและกำลังเป็นที่สนใจของประชาชนทั่วไปในขณะนั้นคือ การเพิ่มเงินให้แก่มหาชนและรัฐมนตรีเป็นเงิน ๕ แสน ๗ หมื่นบาท ๕๐ หนังสือพิมพ์ทุกฉบับได้คัดค้านข้อเสนอแนะนี้ และสมาชิกวุฒิสภาได้นำมาถกเถียงกันในสภาด้วย ๕๐ หลังจากการอภิปรายอย่างกว้างขวางและเป็นไปในทำนองคัดค้านสิ้นสุดลง ได้มีการตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา ร่างพระราชบัญญัตินี้ ผลการพิจารณาของคณะกรรมาธิการได้เสนอให้ตัดเงินเพิ่มแก่ผู้แทนและรัฐมนตรี ๕ แสน ๗ หมื่นบาทออก สมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายกันอย่างกว้างขวาง และในการลงมติ มีผู้เห็นด้วยกับการที่กรรมาธิการตัดเงินจำนวนดังกล่าวออก ๕๗ คน ไม่เห็นด้วย ๑๓ คน สภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิมโดยไม่มีการแก้ไขในเวลาต่อมา

๕๐

ประกอบนิตินสาร, หลวง, รายงานการประชุมวุฒิสภามัยสามัญ
ครั้งที่ ๑๘/๒๔๙๑, หน้า ๘๘๘.

๕๑

พิธีกรรมราช, พระยา, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๑๘.

๓. ร่างพระราชบัญญัติเกษตรศาสตร์ (ฉบับที่ ๓)

พุทธศักราช ๒๔๘๒ วุฒิสภาได้มีมติรับหลักการแห่งพระราชบัญญัตินี้ และโศงร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา มีการแก้ไขในชั้นกรรมาธิการเพียงมาตราเดียว คือ มาตรา ๔ และโศงร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และสภาผู้แทนราษฎรเห็นชอบด้วยในเวลาต่อมา

๔. ร่างพระราชบัญญัติเรื่องราวและคำร้องทุกข์

พุทธศักราช ๒๔๘๑ ของ นายเทียม ไชยนันท์ และรัฐบาล วุฒิสภาได้รับหลักการโศงร่างพระราชบัญญัติให้กรรมาธิการพิจารณา คณะกรรมาธิการได้คัดมาตรา ๗ ความว่า

มาตรา ๗ ถ้าคำเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ไม่ปรากฏลายมือชื่อและคำบดท้อของผู้เสนอ หากเป็นการร้องทุกข์กล่าวหาเจ้าหน้าที่รัฐบาลหรือเทศบาล คณะกรรมการจะรับไว้พิจารณาก็ได้ เมื่อมีเหตุผลประกอบโดยชัดแจ้ง และอาจพยานหลักฐานอันจะเรียกมาพิจารณาได้

คณะกรรมการเห็นว่าไม่เป็นการสมควรที่จะตรากฎหมายรับรูหรือสนับสนุนการไซ้บัตรสนเท่ห์ ไม่ปรากฏว่าเคยมีกฎหมายไทยหรือกฎหมายประเทศอื่นใดรับรูบัตรสนเท่ห์ นอกจากนี้มาตรา ๒๐ แห่งรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ที่บัญญัติว่า "บุคคลย่อมมีสิทธิเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ ฯลฯ" นั้น คำว่า "บุคคล" ย่อมมีความหมายถึงบุคคลที่ปรากฏตัวตน เจตนารมณ์ของร่างเดิมก็มุ่งช่วยเหลือผู้ได้รับทุกข์ซึ่งไม่กล้าเปิดเผยตน เนื่องจากความเกรงกลัวอันตราย แต่มาตรา ๒๒ และมาตรา ๔ อนุมาตรา ๒ ก็ให้ความคุ้มครองและให้ร้องทุกข์แทนกันโดยอยู่แล้ว

นอกจากนี้ยังมีการแก้ไขในมาตราอื่น ๆ เช่น ให้คณะกรรมการตั้งอนุกรรมการเอง ฯลฯ ดังนั้น ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงถูกส่งกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎรและสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิมโดยไม่มีการแก้ไข

๕. ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๒) ๒๔๕๑ ของ นาย เทียม ไชยพันธ์ (ตาก) นาย บุญคุ้ม จันทระศรีสุริยวงศ์ (นครธานี) และ นาย บุญมี ปาริวงค์ (ลพบุรี) เป็นผู้เสนอ ร่างพระราชบัญญัตินี้ วุฒิสภาได้มีมติแก้ไขการอนุญาตให้ทำไม้โดยยกเว้นค่าภาคหลวงเพื่อใช้สอยส่วนตัว จาก ๑๕ ลบ.ม. เป็นเพียง ๑๒ ลบ.ม. ร่างพระราชบัญญัตินี้ถูกส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรและสภาผู้แทนราษฎร ได้มีมติยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิมในเวลาต่อมา

๖. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๕๒ วุฒิสภาได้แก้ไขตัดเงินเพิ่มพิเศษประจำตำแหน่ง สมาชิกสภาผู้แทนและข้าราชการการเมือง เป็นเงิน ๑,๗๑๐,๐๐๐ บาท ตัดเงินอุดหนุนมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ไปเพิ่มให้แก่สภาอากาศไทย และกรมอาชีวศึกษา วุฒิสภาจึงส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และสภาผู้แทนราษฎรยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิมในเวลาต่อมา

เป็นที่น่าสังเกตว่า ในช่วงระยะเวลาอันสั้น นับแต่จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี จากการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา ซึ่งเสนอโดยรัฐบาล จำนวน ๑๑ ฉบับ ได้ถูกส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนถึง ๔ ฉบับ และเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินค่านงบประมาณประจำปีเสีย ๒ ฉบับ แสดงว่าวุฒิสภาได้ใช้ความพยายามในการตรวจสอบควบคุมการปฏิบัติงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ อย่างละเอียดรอบคอบเป็นอันมาก แตกต่างไปจากวุฒิสภาหรือพฤฒสภาชุดที่หนึ่ง

๒. บทบาทและพฤติกรรมในด้านการตั้งกระทู้ถาม

จากกระทู้ถามจำนวนทั้งสิ้น ๓๒ กระทู้ 'คัง' ไท่กลาว มาเดววาลวนแต่อยู่ในช่วงสมัย จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี และปรากฏว่าไม่มีกระทู้ถามเลยในระหว่างที่ นาย คง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี ๓๓๖ วุฒิสภาเห็นว่าที่วุฒิสภาอย่างแท้จริง ขอนาสังเกตคือ วุฒิสภาในระยะนั้น

โดยพยายามทำหน้าที่ควบคุมการทำงานและชักใยนโยบายของรัฐบาลโดยการตั้งกระทู้ถามอย่างจริงจัง เช่น กระทู้เรื่อง การรักษาความมั่นคงในระบบประชาธิปไตย ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ถาม จอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี รายละเอียดของกระทู้เกี่ยวกับความเสื่อมโทรมของระบบประชาธิปไตย อันเนื่องมาจากความยุ่งเหยิงและความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ประชาชนเบื่อหน่ายในการเลือกตั้ง นายก ๆ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบบริหารประเทศ คิดหาทางแก้ไขและสนใจฟื้นฟูปลุกความนิยมในระบบประชาธิปไตยให้มั่นคงขึ้นเพียงไร ซึ่ง จอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีได้ชี้แจงโดยอ้างเหตุผลทางการปรับปรุงการศึกษาของชาติ นาย จรินทร์ ได้ชี้ถึงผลงานที่ไม่ค่อยจะราบรื่น มีการแสวงหาประโยชน์ส่วนตัว กด้นแก่งในทางการเมือง ใสความ ชิงกันและกัน ฯลฯ ซึ่งจะเห็นได้ว่าแนวทางในการตั้งกระทู้ถามของสมาชิกวุฒิสภาชุดนี้แตกต่างไปจากชุดก่อน

นอกจากนี้ ยังมีกระทู้อื่น ๆ อีกมากซึ่งล้วนแต่เป็นกระทู้ที่มีความสำคัญมาก และมีจุดมุ่งหมายที่จะควบคุมการดำเนินงานของรัฐบาลอย่างจริงจัง เช่น กระทู้เรื่อง การจับผิดของเจ้าหน้าที่ตำรวจ เนื่องจากขาดหลักฐานเพียงพอในการจับกุมทำให้ต้องปล่อยตัวผู้ต้องหาไปและเป็นการทำลายเสรีภาพส่วนบุคคล กระทู้เรื่อง อื่น ๆ ก็เกี่ยวข้องกับสาธารณชนทั่วไป แต่ในเรื่องการตั้งกระทู้ถามนั้นจะพิจารณาดังผลแห่งการตั้งกระทู้ถามนั้น ๆ ว่าได้ทำให้มีการออกพระราชบัญญัติใดติดตามมาบ้างอย่างไร หรือ ไม่ อนึ่งในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภานี้จะได้อภิปรายเปรียบเทียบกันอีกครั้งหนึ่งในบทต่อไป

๓. บทบาทและพฤติกรรมคนอื่น ๆ

จะเห็นได้ว่าวุฒิสภาชุดนี้ ในระยะหลังได้มีบทบาทมากขึ้น โดยหนังสือพิมพ์ ใ้ผู้นำการอภิปรายและคัดค้านร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ของวุฒิสภาไปเผยแพร่ อันเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างมติมหาชน และเผยแพร่การปฏิบัติงานของ

วุฒิสภาไปถวายในตัว

๓.๓ วุฒิสภาไทยชุดที่สาม

สาเหตุการจัดตั้งและประวัติความเป็นมา

หลังจากที่คณะรัฐประหารโคกุดเกล้า ถวายให้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๙๐ แล้ว เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๙๑ มีการจัดตั้งสภาาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ประกอบด้วยสมาชิก ๔๐ คน ซึ่งเลือกตั้งจากสมาชิกจากสมาชิกวุฒิสภา ๑๐ คน เลือกตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทน ๑๐ คน ~~เลือกตั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๑๐ คน~~ เลือกตั้งจากวุฒิสมาชิก ๕ คน และเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาาร่างรัฐธรรมนูญอีก ๔ ประเภท ๆ ละ ๕ คน คือ

ประเภทที่ ๑ เลือกจากวุฒิสมาชิกของวุฒิสมาชิกเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนประเภททั่วไป

ประเภทที่ ๒ เลือกจากผู้ที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงหรืออธิบดี หรือเทียบเท่า

ประเภทที่ ๓ เลือกจากผู้ที่เคยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกสภาผู้แทนหรือสมาชิกวุฒิสภา หรือ เคยดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี

ประเภทที่ ๔ เลือกจากวุฒิสมาชิกสำเร็จการศึกษาได้รับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า

(๒๖)

สิริ เปรณจิกก์, เรื่องเดิม, หน้า ๒๒๒.

นับเป็นครั้งแรกในประวัติการร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ที่ได้มีการจัดตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ซึ่งปรากฏว่าการดำเนินงานของสภาร่าง-
รัฐธรรมนูญแห่งนี้เป็นไปโดยราบรื่น

เพื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ ได้ร่างรัฐธรรมนูญเป็นที่เรียบร้อยแล้ว
ได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ในวันที่ ๒๓ มีนาคม
พุทธศักราช ๒๔๘๒

รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ได้มีการเปลี่ยนแปลงบางประการเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ดังได้กล่าวมาแล้วในบทก่อน แต่กระนั้นก็ตาม วุฒิสภา
ชุดที่สอง ก็ยังคงดำรงตำแหน่งวุฒิสภาต่อไป เพราะในรัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ใน
มาตรา ๑๔๑ ความว่า

ให้สมาชิกวุฒิสภา ซึ่งได้รับการแต่งตั้งตามรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญนี้ และ
กำหนดเวลาแห่งสมาชิกภาพ ให้นับแต่วันที่ให้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งสมาชิก
ชุดนั้น

ผลงานของวุฒิสภาชุดที่สาม

เมื่อมีการประชุมวุฒิสภาครั้งแรกของวุฒิสภาชุดที่ ๓ นี้ ปรากฏ
ว่า เจ้าพระยาศรีธรรมราช เสด็จเข้ารับเลือกเป็นประธานวุฒิสภา พระยาอัครราช-
ทรงศิริ เป็นรองประธานสภา ท่อจะประมวลผลงานของวุฒิสภาชุดที่สามได้ดังนี้

๑. ในด้านการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ

ก. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาลหรือคณะรัฐ-

มนตรี

๑. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้าง
และขยายทางหลวงเทศบาล ในบริเวณเพลิงไหม้ในท้องที่ ตำบลตลาด อำเภอเมือง
จังหวัดสุราษฎร์ธานี พุทธศักราช ๒๔๘๒ วุฒิสภารับหลักการแห่งพระราชบัญญัตินี้
และได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน ปรากฏว่า
ไม่มีการแก้ไขในเวลาต่อมา และร่างพระราชบัญญัตินี้ผ่านวุฒิสภาไปโดยไม่มีเสียง
คัดค้าน

๒. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติมประจำปี
งบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีการเปิดอภิปรายอย่างกว้างขวางในที่สุดวุฒิสภา
ลงมติไม่รับหลักการแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วยคะแนนเสียง ๓๔ ต่อ ๑๕ ส่งกลับคืนไปยัง
สภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรมีมติยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิมในเวลาต่อมา

๓. ร่างพระราชบัญญัติสภาเศรษฐกิจแห่งชาติ พุทธ-
ศักราช ๒๔๘๒ มีการอภิปรายซักถาม และในที่สุดวุฒิสภาลงมติรับหลักการร่าง
พระราชบัญญัตินี้ ไ้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน มีการแก้ไข
แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัตินี้เข้าสู่ที่ประชุมวุฒิสภามีการอภิปรายอย่างกว้างขวางและ
ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุดโดยไม่มีการแก้ไข

๔. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม
(ฉบับที่....) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ได้มีการ เปิดอภิปรายซักถาม ต่อมาคณะกรรมการ
พิจารณารับหลักการแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วยคะแนนเสียง ๖๔ ต่อ ๑ กำหนดแปรญัตติ
ภายใน ๕ วัน ปรากฏว่ามีการแก้ไขส่งกลับไปยังสภาผู้แทน ฯ และตั้งกรรมาธิการ
ร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๕. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ
พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปราย ซักถาม รับหลักการ ตั้งคณะกรรมการขึ้น
พิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๖. ร่างพระราชบัญญัติสุรา พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีการเปิดอภิปราย ชักถาม ลงมติรับหลักการ ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไขส่งกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎร และได้มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันขึ้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้

๗. ร่างพระราชบัญญัติ อนุมัติพระราชกำหนดที่กักตักตรา-
ศุลกากร (ชุดที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ - ๒๔๘๓ มีการเปิดอภิปราย ชักถาม
รับหลักการ พิจารณารวดเดียว ในที่สุดผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไป

๘. ร่างพระราชบัญญัติเงินตราชั่วคราว (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๔๘๓ ได้มีการเปิดอภิปรายชักถาม สมาชิกเสนอให้แปรญัตติรวดเดียว
ในที่สุดมีการแปรญัตติแก้ไขข้อความบางตอน จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกัน
ขึ้นพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้

๙. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายว่าด้วยภาษี เรือ
โรงงาน ตึก แพ พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการพิจารณารวดเดียวทั้งสามวาระ ไม่มี
การอภิปรายชักถาม ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๐. ร่างพระราชบัญญัติการขยาย พุทธศักราช ๒๔๘๓
มีการอภิปราย ในที่สุดวุฒิสภามีมติรับหลักการส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการ
พิจารณา มีการแก้ไขส่งกลับกันไปยังสภาผู้แทนราษฎร ได้ตั้งกรรมาธิการร่วมกัน
พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้

๑๑. ร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย
(ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปรายชักถาม รับหลักการ ส่งร่างพระราช-
บัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน มีการแก้ไข
ตั้งกรรมาธิการร่วมกันกับสภาผู้แทนพิจารณาไทย

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ทั่วและที่ธรณีสงฆ์หรือ ตำบลบางตลาด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ให้แก่กรมชลประทาน พุทธศักราช ๒๔๘๓ ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาในการประชุมครั้งต่อมา

๑๓. ร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างด้าว พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา มีการแก้ไขส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๑๔. ร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ตั้งกรรมการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๓ วัน มีการแก้ไข ส่งคืนกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งกรรมการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๑๕. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ ๒๔๘๓ มีการอภิปราย รับหลักการ ตั้งกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไขส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และต่อมาได้ตั้งกรรมการร่วมกันพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้

๑๖. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างและขยายทางหลวงเทศบาลที่บริเวณเพลิงไหม้ ในท้องที่วัดเทพศิรินทร์ อำเภอป้อมปราบศัตรูพ่าย จังหวัดพระนคร พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ตั้งกรรมการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๓ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๗. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้าง
ทางหลวงสายคาวกนอง - ราษฎร์บูรณะ - ป้อมพระจุล ฯ ในท้องที่อำเภอราษฎร์-
บูรณะ จังหวัดนครบุรีและอำเภอพระประแดง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ มี
การอภิปราย รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๓ วัน
ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๘. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่
คำมลาท่าหนัก อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช ๒๔๕๓ มีการ
อภิปราย รับหลักการ ร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนด
แปรญัตติภายใน ๓ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๙. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๔๕๓ มีการอภิปราย รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการพิจารณา มีการ
แก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลา
ต่อมา

๒๐. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางหลวงสายหลักสี่ - มีนบุรี - ฉะเชิงเทรา ในท้องที่อำเภอบางเขน อำเภอมีน-
บุรี อำเภอหนองจอก จังหวัดพระนคร และในท้องที่อำเภอบางน้ำเปรี้ยว อำเภอเมือง
จังหวัดฉะเชิงเทรา พุทธศักราช ๒๔๕๓ มีการอภิปรายซักถาม และมีเสียงคัดค้าน
๒๕ เสียง แต่กั้นวาระแรกไปโดยคะแนนเสียงส่วนมาก ตั้งกรรมาธิการพิจารณา
ก่อนรับหลักการ เมื่อกรรมาธิการรายงานผลต่อวุฒิสภา มีมติรับหลักการส่งกรรมา-
ธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๑. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางหลวงสายนครศรีธรรมราช - เนหิตำ ตอนนครศรีธรรมราช - บ้านศาล
ในท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พุทธศักราช ๒๔๕๓ มีการอภิปราย
รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน ไม่มีการแก้ไข
ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๒. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่
อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี และ อำเภอทามะกา อำเภอทามวง จังหวัดกาญ-
จนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปรายซักถาม ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนด
แปรญัตติกภายใน ๕ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๓. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
และขยายทางหลวงเทศบาลที่บริเวณเพลิงไหม้ในท้องที่อำเภอหน้าเมือง จังหวัด-
ปราจีนบุรี พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปราย รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัติ
นี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกภายใน ๓ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่
ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๔. ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจการปฏิบัติการเกี่ยวกับ
กองทุนการเงิน และธนาคารระหว่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๓ ตั้งกรรมาธิการ
ขึ้นพิจารณาก่อนรับหลักการ ในที่สุดผ่านวาระรับหลักการตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา
มีการแก้ไข ตั้งกรรมาธิการร่วมกันขึ้นพิจารณาในเวลาต่อมา

๒๕. ร่างพระราชบัญญัติโอนญาติให้จ่ายเงินไปพลางก่อน
พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง สมาชิกไม่เห็นด้วยจึงไม่รับ
หลักการโดยคะแนนเสียง ๓๑ ต่อ ๒๐ ส่งคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

๒๖. ร่างพระราชบัญญัติรับราชการทหาร (ฉบับที่.....)
พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีการอภิปรายซักถาม ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปร-
ญัตติกภายใน ๒ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๗. ร่างพระราชบัญญัติการเงิน พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการ
อภิปรายซักถาม รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนด
แปรญัตติกภายใน ๓ วัน มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุม
วุฒิสภาไปในที่สุด

๒๘. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ๒๔๘.... มีการอภิปรายซักถามและลงมติรับหลักการ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน มีการแก้ไขส่งกลับคืนสภาผู้แทน ฯ และตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๒๙. ร่างพระราชบัญญัติได้ออกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการอภิปราย และลงมติรับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณา

๓๐. ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดระนอง และชุมพร พุทธศักราช ๒๔๘๕ อภิปรายซักถาม รับหลักการ และดำเนินการพิจารณา รวดเดียว ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๑. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๔๘๕ มีการอภิปรายซักถาม ลงมติรับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๓๒. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดจำนวนข้าราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๕ รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน แต่สภาผู้แทน ฯ ๕๘ ได้ลงมติว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน หมดเขตพิจารณาของวุฒิสภาแล้ว ให้ถือว่าวุฒิสภาให้ความเห็นชอบ

๕๘
รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๓/๒๔๘๕ วันพฤหัสบดี
 ที่ ๒๘ มีนาคม ๒๔๘๕.

๓๓. ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๓๔. ร่างพระราชบัญญัติการท่าเรือไทย พุทธศักราช ๒๔๘๔ อภิปรายก่อนรับหลักการและตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนฯ มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๓๕. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง ลงมติรับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน มีการแก้ไขส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนฯ ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๓๖. ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางก่อนรับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๓๗. ร่างพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวง แม่สะเรียง ศาลแขวงแม่สอด ศาลแขวงตะกั่วป่า และศาลแขวงหลังสวน เป็นศาลจังหวัด (ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ๒๔๘๔ รับหลักการตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๒ วัน มีการแก้ไขส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร จัดตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๓๘. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมปศุสัตว์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๒ วัน ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๙. ร่างพระราชบัญญัติใน พุทธศักราช ๒๔๕๔ มีการอภิปรายซักถาม ลงมติรับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๒ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณา

๔๐. ร่างพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย มีการอภิปรายซักถาม ลงมติรับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และมีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๔๑. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม พุทธศักราช ๒๔๕๔ มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๓ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และได้ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๔๒. ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พุทธศักราช ๒๔๕๔ มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา มีการแก้ไข ส่งกลับไปยังสภาผู้แทนฯ ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๔๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะอาญา พุทธศักราช ๒๔๕๔ มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนฯ จัดตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๔๔. ร่างพระราชบัญญัติเครื่องดื่มไม่มีแอลกอฮอล์ พุทธศักราช ๒๔๕๔ มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๗ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีการดำเนินการต่อไป เพราะมีการปฏิวัติ ๒๔๕๔

๔๕. ร่างพระราชบัญญัติคดี พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีการอภิปรายและตั้งกรรมาธิการพิจารณาถอนรับหลักการ รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีการดำเนินการต่อไป เพราะมีการปฏิวัติ ๒๔๘๔

๔๖. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่อำเภอตากดี และ ทาตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มีการอภิปรายและตั้งกรรมาธิการพิจารณาถอนรับหลักการ รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๓ วัน ไม่มีการดำเนินการต่อไป เพราะมีการปฏิวัติ ๒๔๘๔

ข. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

๑. ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดชัยนาท และจังหวัดอุทัยธานี พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ พ.ต.ต. หลวงเจริญตำราวจการ (อุทัยธานี) ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ นาย เสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ นาย ชัยวัฒน์ อินทะพันธ์ (ลำพูน) รับหลักการ และพิจารณารวบรวมแล้วสามวาระ ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔. ร่างพระราชบัญญัติที่กินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างดาว (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ นาย เสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) รับหลักการตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน มีการแก้ไข ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๕. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ นาย เสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๘ วัน มีการแก้ไขส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งกรรมาธิการพิจารณาร่วมกันในเวลาต่อมา

๖. ร่างพระราชบัญญัติกาเขานา พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ นาย สานนท์ สายสว่าง (นครปฐม) ส่งกรรมาธิการพิจารณาถอนรับหลักการ เมื่อรับหลักการแล้วตั้งกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๘ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๗. ร่างพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดนครสวรรค์ และพิจิตร พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ นาย เกษม บุญศรี (นครสวรรค์) มีการอภิปราย ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๑ วัน ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๘. ร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ของ นาย เสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) โดยการประมวลของคณะรัฐมนตรี มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๘ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๘. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมค่าเช่า พุทธศักราช ๒๔๕๓ ของ นาย กิจจา วัฒนสินธุ์ (ฉะเชิงเทรา) มีการอภิปราย รับหลักการ ตั้งกรรมาธิการขึ้นพิจารณา กำหนดแปรญัตติกภายใน ๒๐ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๑๐. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๕๓ ของ นาย เข็ม ไซยพันธ์ (ตาก) นาย ใหญ่ ศวิตชาติ (นครสวรรค์) นาย เสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) มีการอภิปราย รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกภายใน ๗ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๑๑. ร่างพระราชบัญญัติอากรการงาสัตว์ (ฉบับที่ ๔) ของ นาย สุวัฒน์ พนดาก (ร้อยเอ็ด) และประมวลโดยคณะรัฐมนตรี มีการอภิปรายเล็กน้อย รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกภายใน ๕ วัน มีการแก้ไข ส่งคืนกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎร มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๕๓ ของ นาย สวัสดิ์ สาระภาดิน (กาญจนบุรี) มีการอภิปราย รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา กำหนดแปรญัตติกภายใน ๕ วัน ไม่มีการแก้ไขจนที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๓. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายว่าด้วยจังกอบในเขตจันทบุรีสถานที่ ชายทะเลทิศตะวันตก พุทธศักราช ๒๔๕๔ ของ หม่อมเจ้านิคมยากร วรวรณ มีการพิจารณาสามวาระติดต่อกัน จนที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๔. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมป่า พุทธศักราช ๒๔๕๔
ของ นาย เสรี อิศรางกูร ณ อยุธยา (บุรีรัมย์) และประมวลอีกครั้งโดยคณะ
รัฐมนตรี มีการอภิปรายซักถาม รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการ
พิจารณาพิจารณา กำหนดแปรญัตติภายใน ๕ วัน มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน
ไม่มีการดำเนินการต่อไป เพราะมีการปฏิวัติ ๒๔๕๔

✓ จะเห็นได้ว่า บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดที่สามนี้ ในด้านการ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ทั้งที่เสนอมาโดยคณะรัฐมนตรี หรือ โดยสมาชิก
สภาผู้แทนราษฎร มีเป็นจำนวนมากที่ได้ออกส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และมี
การตั้งคณะกรรมการร่วมกันขึ้นเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวใหม่อีก
ครั้งหนึ่ง ร่างพระราชบัญญัติที่ถูกคัดค้านโดยวุฒิสภา ล้วนแต่เป็นร่างพระราชบัญญัติ
สำคัญ ๆ และบางครั้งก็เป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน แสดงให้เห็นว่า
วุฒิสภาชุดที่สามนี้ ได้พยายามใช้อำนาจตามรัฐธรรมนูญควบคุมและสั่งตั้งกรรมการทำงาน
ของรัฐบาลอย่างเต็มที่ แม้ว่าการตั้งกรรมการร่วมกันอาจจะไม่มีการแก้ไข
เพิ่มเติม ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่วุฒิสภาได้แปรญัตติแก้ไขไปแล้ว แต่ก็ส่งผลให้
มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ โดยรอบคอบมากยิ่งขึ้น ซึ่งย่อมจะก่อให้เกิด
ประโยชน์ในด้านการนำร่างพระราชบัญญัตินั้น ๆ ไปปฏิบัติ และรักษาประโยชน์
อย่างแท้จริงของปวงชน ในเรื่องเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดนี้
ด้านการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ จะได้พิจารณาโดยละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

๒. ผลงานของวุฒิสภาชุดที่สาม ในด้านการตั้งกระทู้ถาม

พอจะสรุปผลงานด้านการตั้งกระทู้ถามของวุฒิสภาชุดนี้

ได้ดังนี้

๑. กระทู้อเรื่อง ขาวเดือนคุณภาพ ๑๐,๐๐๐ กระสอบ
ของ พระยาตรีธรรมราช ตามรัฐมนตรีพาณิชย์ พลตรี เกา เพียรเลิศบริรักษ์เพี้ยพหกิจ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้ตอบกระทู้อ รายละเอียดของกระทู้อเกี่ยวกับการ
หาทางป้องกันเหตุและสอดตามเรื่องราคากการซื้อขายขาว ทุนสวนของรัฐบาด ฯลฯ
๒. กระทู้อเรื่อง เงินเพิ่มข้าราชการ ของ พระยาตรี-
ธรรมราช ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง นาย เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ฯ เป็นผู้ตอบ เป็นการสอดตามถึงนโยบายการปฏิบัติ
และขอตกลงเดิมที่มีอยู่ในเรื่องนี้
๓. กระทู้อเรื่อง จำนวนข้าราชการเหลืองาน ของ
พระยาตรีธรรมราช ตามนายกรัฐมนตรี จอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายก-
รัฐมนตรี ไทคอบกระทู้อ
๔. กระทู้อเรื่อง การส่งเสริมการวิจัยทางวิทยาศาสตร์
ทุกสาขา ของ หลวงชดานุสร ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม หลวง-
อรรดพรพิศาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง ฯ เป็นผู้ตอบ รายละเอียดของกระทู้อ
เกี่ยวกับนโยบายในการสนับสนุนต่าง ๆ
๕. กระทู้อเรื่อง หม่อมเจ้า วิวัฒนไชย ฯ ลาออกจาก
ตำแหน่ง ของ พระยา ปรีคานฤเบศร์ ตามนายกรัฐมนตรี จอมพล แปลก พิบูล-
สงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ตอบกระทู้อนี้ รายละเอียดของกระทู้อเกี่ยวกับสาเหตุ
การลาออก ฯลฯ
๖. กระทู้อเรื่อง การศึกษาประชาชนลาด ของ พระยาตรี-
ธรรมราช ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวน
ครู และนักเรียน ขอบกพร่องเรื่องคุณภาพการศึกษา

๗. กระทู้เรื่อง รัฐบาลออสเตรเลีย ไม่ยอมให้รัฐบาลไทย
ตั้งสถานทูต ของ หลวงสรีพงษ์พิสุทธิแพทย์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่าง-
ประเทศ รายละเอียดเกี่ยวกับสาเหตุความขัดข้องและแนวทางการดำเนินการ

๘. กระทู้เรื่อง โครงการและวิธีการแห่งการปกครอง
และบำรุงท้องถิ่น ของ พระยาศรีธรรมราช ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
รายละเอียดเกี่ยวกับการแก้ไข ฯลฯ

๙. กระทู้เรื่อง การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ของ
พระยาศรีธรรมราช ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดเกี่ยวกับ
จำนวนผู้มาออกเสียง การทุจริต ขอบกพร่องต่าง ๆ จากการซักถามผู้ตามอ้างว่า
ผู้ตอบตอบไม่ตรงคำถาม ไม่แจ่มชัด

๑๐. กระทู้เรื่อง พระราชบัญญัติเลือกตั้ง ของ พระยา
ศรีธรรมราช ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดเกี่ยวกับการ
แก้ไข ฯลฯ

๑๑. กระทู้เรื่อง สมุหบัญชีกรมช่างแสงทหารบกยกยอกเงิน
ของ พระยาปริศานธุเบศร์ ตามรัฐบาล พลตรี ปดต ปดตปรปักษ์พิบูลภาณุวัฒน์
รัฐมนตรี เป็นผู้ตอบ รายละเอียดเกี่ยวกับความรับผิดชอบ และการดำเนินการต่อไป

๑๒. กระทู้เรื่อง ฝันรายใหญ่ ของ นาย จรินทร์
กฤษณภักดิ์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดเกี่ยวกับการ
จับฝันรายใหญ่ เมื่อจับโลกกลายเป็นดินไป มีข้อเท็จจริงอย่างไรในเรื่องนี้

๑๓. กระทู้เรื่อง ตำแหน่งอธิการบดีจุฬาลงกรณ์ ของ
นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ตามนายกรัฐมนตรี รายละเอียดเกี่ยวกับผลประโยชน์
ที่นายก ๆ ในฐานะอธิการบดีได้รับมีอย่างไร เป็นแหล่งการศึกษาไม่ควรเข้าไป
ยุ่งเกี่ยวเพราะเป็นนักการเมือง ฯลฯ

๑๔. กระทู้เรื่อง ถนนสายชัยวิบูลย์ ของ พระยาสุรพิทักษ์-
เสณี ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดเกี่ยวกับการใช้จ่าย
การซ่อมแซม ประโยชน์ ฯลฯ

๑๕. กระทู้เรื่อง การจับกุม พลโท กาจ กาจสงคราม
ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ตามนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ตอบปฏิเสธ
เรื่องการจับกุม พลโท กาจ กาจสงคราม ในฐานะเตรียมการปฏิวัติ หรือ ในฐานะ
อะไรทั้งสิ้น

๑๖. กระทู้เรื่อง กฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาของคณะ-
ตุลาการรัฐธรรมนูญ ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ตามนายกรัฐมนตรี รายละเอียด
เกี่ยวกับการเสนอร่างกฎหมายดังกล่าวให้ทันสมัยประชุมนี้ ฯลฯ

๑๗. กระทู้เรื่อง การคืนที่ดินที่ทางการบังคับซื้อจาก
ราษฎร ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ตอบ รายละเอียด
เกี่ยวกับการซื้อที่ดินปลูกบ้านตัวอย่างให้กำนันอยู่ แล้วไม่ได้ใช้ ประชาชน
เดือดร้อน ฯลฯ

๑๘. กระทู้เรื่อง คำสั่งให้หาช่างมาทูลเกล้า ฯ ถวาย
ของ หลวงประกอบนิติสาร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยตอบแทนนายกรัฐมนตรี
รายละเอียดเกี่ยวกับประเภทของช่าง ใช้ออกคำสั่ง ค่าใช้จ่าย ฯลฯ

๑๙. กระทู้เรื่อง การขอรถบรรทุกเป็นกลเบรณ ของ
พระยาสุรียานุวงศ์ประวัติ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รายละเอียด
เกี่ยวกับจำนวนรถที่ขอ การจ่ายเงิน ฯลฯ

๒๐. กระทู้อเรื่อง ผู้แต่งกายเป็นสาววัดทหารบกคดีเงิน-
เดือน ของ พระยาปริศนาภูเบศร์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้นและผลการทำงาน

๒๑. กระทู้อเรื่อง ถนนชัยวิบูลย์ เริ่มตั้งแต่ถนนทางวังชมภู
จังหวัดเพชรบูรณ์ จนถึงด้านารายณ์ จังหวัดลพบุรี รัฐบาลจะยังบูรณะให้รถสัญจร
ไปมาได้หรือไม่ ของ พระยาสุรพันธ์เสนีย์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

๒๒. กระทู้อเรื่อง งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค ของ
หลวงชลาบุรุษ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม

๒๓. กระทู้อเรื่อง การดำเนินการเศรษฐกิจและการลด-
ค่าครองชีพ ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินการต่าง ๆ

๒๔. กระทู้อเรื่อง ทหารประพฤตินเดือนเกียรติวินัย ของ
นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รายละเอียด
เกี่ยวกับการที่ทหารออกทำรายตำรวจและประชาชน ไม่มีระเบียบวินัย ฯลฯ

๒๕. กระทู้อเรื่อง อันตรายของประตูระบายน้ำเขื่อนเพชร
จังหวัดเพชรบุรี ของ พระยาสุรพันธ์เสนีย์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรธิการ

๒๖. กระทู้อเรื่อง หนังสือพิมพ์ธรรมาธิปไตย ลงข้อความ
หมิ่นพระบรมเชษานุภาพ ของ พระยาปริศนาภูเบศร์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวง-
มหาดไทย

๒๗. กระทู้อเรื่อง การส่งทหารไปช่วยที่สหประชาชาติ
รบที่เกาหลี ของ นาวาเอก พระยาศราภย์พิพัฒน์ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวง-
กลาโหม

จากผลงานของวุฒิสภาชุดที่สาม เรื่องการตั้งกระทู้ถาม จะเห็นได้ว่า วุฒิสภาชุดที่สามหรือวุฒิสภาชุดที่สองนั่นเอง (ส่วนมาก) ได้พยายามวางแนวทางการตั้งกระทู้ถามสำคัญ ๆ มีสาระและต้องการทำหน้าที่ควบคุม สอดส่องการทำงาน ของรัฐบาลอย่างจริงจังตลอดมา มีกระทู้สำคัญ ๆ หลายกระทู้จากจำนวนกระทู้ทั้งหมด ๓๕ กระทู้ และในเรื่องเกี่ยวกับการตั้งกระทู้ถามนี้บางครั้ง ฝ่ายรัฐบาลก็ไม่สามารถ ตอบได้อย่างกระจ่างแจ้ง กระทู้ถามต่าง ๆ นั้น มีไขแต่จะเป็นเพียงงานในภาระ ความรับผิดชอบตามการเมืองการปกครองของรัฐบาล หรือ คณะรัฐมนตรีเพียง อย่างเดียว แต่ยังไม่ครอบคลุมไปถึงสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนการวางตน หรือระเบียบวินัยของทหาร การควบคุมการทำงานตามหน้าที่ และอื่น ๆ อีก ซึ่งใน เรื่องนี้จะได้อธิบายโดยละเอียดต่อไป

๓. ผลงานของวุฒิสภาชุดที่สาม ด้านอื่น ๆ เช่น การร่างข้อบังคับ การประชุมปรึกษาของวุฒิสภา การเลือกตั้งกรรมการสามัญ และวิสามัญ การให้ ความเห็นชอบในการแต่งตั้งกรรมการข้าราชการพลเรือนผู้ทรงคุณวุฒิ ฯลฯ

บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดที่สาม

พอจะกล่าวสรุปเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทย ชุดที่ ๓ ได้ดังนี้

๑. บทบาทและพฤติกรรมในด้านการพิจารณาพระราชบัญญัติ

ส่วนใหญ่ร่างพระราชบัญญัติซึ่งผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรมาแล้ว เมื่อมาสู่วุฒิสภาตามแนวทางแห่งรัฐธรรมนูญ มักมีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง และมีแนวทางที่แตกต่างไปบ้างจากบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดที่สอง เช่น ด้านการตั้งคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ส่งกลับกันไปยังสภาผู้แทนราษฎร และ การตั้งกรรมการพิจารณาร่าง

พระราชบัญญัตินั้น ๆ ก่อนวาระรับหลักการ ตลอดเวลาที่วุฒิสภาชุดที่สามนี้ อยู่ในตำแหน่งเป็นช่วงเวลาที่ยอมพล แผลก พิบัติสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภาส่วนใหญ่ยังคงเป็นสมาชิกวุฒิสภาชุดที่สอง ซึ่งได้รับการแต่งตั้งมาโดย นายคอง อภัยวงศ์ เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ นอกจากนั้นสมาชิกวุฒิสภาที่ได้รับการแต่งตั้งเพิ่มเติมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ นั้น รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้เป็นพระราชดำริของพระมหากษัตริย์ เมื่อเห็นว่าเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ มีความรู้ความชำนาญในวิชาการหรือกิจการต่าง ๆ และให้ประธานองคมนตรี เป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ ฝ่ายรัฐบาลจึงไม่สามารถที่จะแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาได้อย่างแน่นอน ดังนั้นการแสดงบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดที่ ๓ นี้ จึงสามารถทำได้เต็มที่ตามความเห็นชอบของตน โดยมีการแก้ไขและสง่างพระราชบัญญัติกลับมาไปยังสภาผู้แทนราษฎร ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พุทธศักราช ๒๔๘๒ วุฒิสภาลงมติไม่รับหลักการ เพราะเห็นว่าหากลงมติรับหลักการแล้ว ก็จำเป็นต้องรับร่างพระราชบัญญัติที่คลุมเครืออันไว้พิจารณาต่อไปในชั้นกรรมาธิการ และร่างพระราชบัญญัตินี้ไม่เป็นกรณีรีบด่วน ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงถูกส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และสภาผู้แทน ฯ ได้ลงมติมากกว่ากึ่งหนึ่งยืนยันร่างพระราชบัญญัติเดิมประกาศใช้เป็นกฎหมาย

๒. ร่างพระราชบัญญัติสุรา พุทธศักราช ๒๔๘๒ ภายหลังจากที่ไต่ตั้งคณะกรรมการพิจารณาาร่างพระราชบัญญัตินี้แล้ว ปรากฏว่า

มีการแก้ไขโดยคำที่ใส่ให้รัดกุมยิ่งขึ้น เพื่อบรรณเปี่ยมค่าใบอนุญาต ผลของการประชุมลงมติให้มีการแก้ไข ดังกล่าวก็น่าไปยังสภาผู้แทน ฯ จัดตั้งกรรมาธิการร่วมกันสองสภา ผลการพิจารณาร่วมกันมีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย ที่ประชุมวุฒิสภาลงมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณากแก้ไข สภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๓. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม

(ฉบับที่ . . . .) พุทธศักราช ๒๔๘๒ ภายหลังจากการพิจารณาของคณะกรรมการวุฒิสภาได้มีการลงมติแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยแก้ไขโดยคำเพียงเล็กน้อย มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันฝ่ายละ ๗ นาย ผลการประชุมของคณะกรรมการร่วมกันมีการแก้ไขโดยคำเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๔. ร่างพระราชบัญญัติเงินตราชั่วคราว (ฉบับที่ ๓)

พุทธศักราช ๒๔๘๓ วุฒิสภาพิจารณาแล้ว มีการแก้ไขเล็กน้อย ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎรและได้ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาฝ่ายละ ๑ คน กรรมาธิการร่วมกันได้พิจารณาแก้ไขตามที่วุฒิสภาลงมติแก้ไข เป็นการแก้ไขเล็กน้อยเกี่ยวกับวันสิ้นสุดของร่างพระราชบัญญัตินี้ไป ๑ วัน วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินี้ในเวลาต่อมา

๕. ร่างพระราชบัญญัติการขยาย พุทธศักราช ๒๔๘๓

วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมหลายแห่ง เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการควบคุมการขยายเพิ่มเติมอำนาจและหลักการเช่าตรวจบิค ตลอดจนบทกำหนดโทษ ฯลฯ ควดยเหตุนี้ร่างพระราชบัญญัตินี้ จึงถูกส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และมีการตั้งคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา ฝ่ายละ ๗ คน ผลการประชุมคณะกรรมการร่วมกัน ได้พิจารณาแก้ไขสับเปลี่ยนมาตราต่าง ๆ เสียใหม่ให้เข้าใจง่าย แก้ไขข้อความบางตอนให้ดีขึ้น ลดโทษการขยายปลอมโดยไม่เจตนาโดยตัดโทษจำคุกออกเสีย ฯลฯ วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินี้

๖. ร่างพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๕๓ วุฒิสภาได้แก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ มีการแก้ไขโดยคำให้รัศมียิ่งขึ้น และเพิ่มเติมลักษณะของกรรมการ อำนวยการ อำนาจของกรมเจ้าท่า ฯลฯ ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และได้ตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณา ขาด ๑ คน มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย สภาผู้แทน ฯ และวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๗. ร่างพระราชบัญญัติ (การทะเบียน) คนต่างดาว พุทธศักราช ๒๔๕๓ วุฒิสภาได้แก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้ โดยมีการแก้ไขชื่อร่างพระราชบัญญัติเป็น ร่างพระราชบัญญัติการทะเบียนคนต่างดาว มีการแก้ไขโดยคำและเพิ่มเติมบทกำหนดโทษ ฯลฯ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และได้มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาขาด ๑ คน ผลของการประชุมของคณะกรรมการร่วมกัน มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๘. ร่างพระราชบัญญัติวิธีการพิจารณาของคณะกรรมการรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๔๕๓ วุฒิสภาได้แก้ไขร่างพระราชบัญญัตินี้หลายแห่ง และได้ตัดมาตราบางมาตราซึ่งเห็นว่าไม่มีสาระสำคัญออกเสีย กำหนดระเบียบวิธีการประชุม ฯลฯ ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันขาด ๑ คน มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกเล็กน้อย วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๙. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ ๒๔๕๓ มีการแก้ไขโดยตัดยอกเงินเพิ่มพิเศษ ๑๓๕ ล้านบาทออกเสียจำนวนหนึ่งโดยเหตุว่าสมาชิกสภาผู้แทน ฯ และวุฒิสภา ไม่ควรได้รับเงินเพิ่มพิเศษนี้ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ มีการตั้งคณะกรรมการร่วมกัน

พิจารณา ผลของการพิจารณาเสียงส่วนมากยังคงยืนยันร่างเดิม และสภาผู้แทน ฯ
ลงมติเห็นชอบด้วย ที่ประชุมวุฒิสภาได้เปิดอภิปรายอย่างกว้างขวาง ผลการลงมติ
ให้ความเห็นชอบกับร่างพระราชบัญญัตินี้โดยคะแนนเสียงส่วนมาก

๑๐. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการแก้ไขคณะกรรมการให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตำรวจกักขังผู้ต้องหา
ในการสอบสวน คำนการกำหนดชั้น ฯลฯ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยัง
สภาผู้แทน ฯ และมีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา ฝ่ายละ ๘ คน
ส่วนใหญ่คงเป็นไปตามร่างพระราชบัญญัติที่วุฒิสภาแก้ไข วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ
ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๑๑. ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจการปฏิบัติการเกี่ยวกับ
กองทุนการเงินและธนาคารระหว่างประเทศ พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการแก้ไขเพิ่ม-
เติมอีกหลายมาตรา และการแก้ไขคานถอยคำ ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ ตั้ง
กรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา มีการแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย วุฒิสภา
และสภาผู้แทน ฯ ลงมติให้ความเห็นชอบ

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติให้จ่ายเงินไปพลางก่อน พุทธ-
ศักราช ๒๔๘๓ วุฒิสภาลงมติไม่รับหลักการส่งคืนสภาผู้แทน ฯ สภาผู้แทน ฯ ได้
ยืนยันตามเดิม จึงถือว่า ร่างพระราชบัญญัตินี้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว

๑๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
(ฉบับที่.....) พุทธศักราช ๒๔๘... กรรมาธิการวุฒิสภาขอเลื่อนเวลาในการ
พิจารณาเพราะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สภาผู้แทน ฯ ไม่นอนมติ
มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายมาตรา และรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ แก้ไขคานการ
ลดหย่อนภาษี เช่น สำหรับสามี - ภรรยา รัฐบาลกำหนดไว้ ๓,๐๐๐ บาท วุฒิสภา
ขอแก้เป็น ๔,๐๐๐ บาท เป็นต้น ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ

ต่อมาได้ตั้งคณะกรรมการร่วมกัน ฝ่ายละ ๗ คน พิจารณาพร้อมกัน ผลการพิจารณา
ร่วมกัน มีการแก้ไขเพิ่มเติมและแก้ไขข้อความบางแห่ง วุฒิสภาและสภาผู้แทน
ได้ให้ความเห็นชอบด้วยในเวลาต่อมา

๑๔. ร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการแก้ไขเพิ่มเติมหลายมาตรา เพราะเห็นว่ายังไม่รัดกุมพอ
เช่น กานภูมิตำแหน่งที่อยู่ของผูลงคะแนน จะต้องอยู่อาศัยมาเกินกว่า ๖ เดือนแล้ว
การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของทหาร ตำรวจ โทลงคะแนน ๓ ภูมิตำแหน่งเดิม ส่ง
กลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ มีการตั้งกรรมการร่วมกันพิจารณา วุฒิสภาให้ความ
เห็นชอบด้วยในเวลาต่อมา แต่สภาผู้แทน ฯ ลงมติยับยั้งร่างพระราชบัญญัตินี้ ตาม
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ๒๔๘๒ มาตรา ๑๒๓ วรรค ๓

๑๕. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ
๒๔๘๔ มีการแก้ไข ตัดการอุดหนุนตำรวจสืบคดีพระนเรศวรมหาราช ๒๕๕,๐๐๐ บาท
และตัดการอุดหนุนบรรพชน ๘๒๓,๖๔๔ บาท ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภา
ผู้แทน ฯ ตั้งกรรมการร่วมกันฝ่ายละ ๗ คน พิจารณาในเวลาต่อมา วุฒิสภาและ
สภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบด้วย

๑๖. ร่างพระราชบัญญัติรถยนต์ พุทธศักราช ๒๔๘๔ มี
การแก้ไขเพิ่มเติม รถของสำนักพระราชวัง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ยกเว้นการจดทะเบียนและภาษี ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ มีการตั้งกรรมการ
ร่วมกันพิจารณาฝ่ายละ ๗ คน ผลการพิจารณาเป็นไปตามที่วุฒิสภาแก้ไข วุฒิสภาและ
สภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๑๗. ร่างพระราชบัญญัติการท่าเรือไทย พุทธศักราช
๒๔๘๔ วุฒิสภาลงมติแก้ไขเพิ่มเติม โดยกำหนดคุณสมบัติของกรรมการ ตลอดจน
การประชุมปรึกษาหารือ และมีการแก้ไขอีกหลายมาตรา ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ

มีการตั้งกรรมการร่วมกันพิจารณาข้างละ ๕ คน ผลการประชุมคณะกรรมการรวม ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมอีกหลายแห่ง วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๑๘. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พุทธศักราช ๒๔๘๔ วุฒิสภาได้แก้ไขคานการวิเคราะห์ที่พิพาทต่าง ๆ เช่น เยาวชน มีการแก้ไขคานโดยคำที่อื่น ๆ อีกหลายแห่ง ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และได้ตั้งคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาข้างละ ๕ คน วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๑๙. ร่างพระราชบัญญัติป่าไม้ม พุทธศักราช ๒๔๘๔ วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมคานโดยคำและการสงวนป่าไม้ม ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ ตั้งคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมาข้างละ ๕ คน วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ลงมติเห็นชอบควยในเวลาต่อมา

๒๐. ร่างพระราชบัญญัติยกฐานะศาลแขวงแม่สะเรียง ศาลแขวงแม่สอด ศาลแขวงตะกั่วป่า และศาลแขวงหลังสวน เป็นศาลจังหวัด (ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ๒๔๘๔ วุฒิสภาได้แก้ไขเพียงมาตราเดียว โดยใหม่บรรดาคดีของอำเภอแม่ระมาศ ที่ทางพิจารณายู่ในศาลจังหวัดตาก ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ ลงพิจารณาพิพากษาในศาลจังหวัดตาก (ซึ่งร่างเดิมระบุว่าให้พิพากษาในศาลจังหวัดแม่สอด) ฯลฯ ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ตั้งกรรมการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมาข้างละ ๕ คน ผลการประชุมคณะกรรมการรวม เป็นไปตามที่วุฒิสภาแก้ไข วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบควยในเวลาต่อมา

๒๑. ร่างพระราชบัญญัติเงิน พุทธศักราช ๒๔๘๔ วุฒิสภาลงมติแก้ไขเล็กน้อย คานการอ้างอิง ร่างพระราชบัญญัติเดิม ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ ตั้งกรรมการข้างละ ๕ คน ร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา มีการแก้ไขวุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบควยในเวลาต่อมา

๒๒. ร่างพระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย
 พุทธศักราช ๒๔๙๔ วุฒิสภาลงมติแก้ไขเพิ่มเติมหลายมาตรา แก้ไขโดยคำ จัก-
 หมวกวิเคราะห์ที่พิทักษ์ใหม่ ฯลฯ ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ ตั้งกรรมาธิการร่วมกัน
 พิจารณาข้างละ ๕ คน ในเวลาต่อมา สภาผู้แทน ฯ และวุฒิสภาได้ให้ความเห็น-
 ชอบในที่สุด

๒๓. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม
 พุทธศักราช ๒๔๙๔ วุฒิสภาไต่ถามมติตักกรรมาธิการออกจากส่วนราชการของ
 กระทรวงศึกษาธิการ ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร ตั้งคณะกรรมาธิการร่วมกัน
 พิจารณาข้างละ ๕ คน ผลการประชุมกรรมาธิการรวม ลงมติเห็นชอบตามที่วุฒิสภา
 แก้ไข วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๒๔. ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน
 พุทธศักราช ๒๔๙๔ วุฒิสภาลงมติแก้ไขแก้คำและเพิ่มเติมคำบางคำ เพื่อให้
 ร่างพระราชบัญญัตินี้รัดกุมยิ่งขึ้น เช่น เพิ่มจิตแพทย์ นักจิตวิทยา เพื่อช่วยเหลือสถาน-
 พินิจเด็กและเยาวชน เป็นต้น ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร
 มีการตั้งคณะกรรมาธิการร่วมกัน พิจารณาข้างละ ๕ คน ผลการประชุมคณะกรรมา-
 ธิการรวม เป็นไปตามที่วุฒิสภาแก้ไข วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ลงมติให้ความเห็น-
 ชอบในเวลาต่อมา

๒๕. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายลักษณะ-
 อาญา พุทธศักราช ๒๔๙๔ วุฒิสภาได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยคำให้รัดกุมยิ่งขึ้น และ
 เพิ่มบางมาตรา เช่น การส่งมอบเด็กใหญ่ปกครอง ศาลอาจตั้งพนักงานควบคุม
 ความประพฤติด้วยก็ได้ เป็นต้น ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร มีการตั้งคณะ-
 กรรมาธิการร่วมกันพิจารณา วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ลงมติให้ความเห็นชอบ
 ในเวลาต่อมา

๒๖. ร่างพระราชบัญญัติที่กินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างดาว (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๒ วุฒิสภาลงมติแก้ไขข้อความหลายตอนในกระบวน และรัดกุมยิ่งขึ้น ส่งกลับคืนสภาผู้แทนราษฎร มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณา วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบด้วยในเวลาต่อมา

๒๗. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณา โดยใช้ เครื่องขยายเสียง พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีการแก้ไขจำนวนอำนาจเจ้าหน้าที่เพียง กำหนดเงื่อนไขเพื่อป้องกันความรำคาญ หากไม่อนุญาตให้รับแจ้งเหตุผล และการแก้ไขโดยคำเพิ่มเติมอีกหลายแห่ง ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร มีการตั้งกรรมา ธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ได้ให้ความเห็นชอบ ด้วยในที่สุด

๒๘. ร่างพระราชบัญญัติกาเขานา พุทธศักราช ๒๔๘๒ วุฒิสภาลงมติแก้ไขเพิ่มเติม และตัดบางมาตราออกหลายแห่ง ส่งกลับคืนสภาผู้แทน ฯ มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา ขาดละ ๘ คน ผลการประชุม กรรมาธิการรวม ได้เพิ่มเติมข้อความอีกหลายแห่ง สภาผู้แทนราษฎร ได้ลงมติ เห็นชอบ ที่ประชุมวุฒิสภามีการอภิปรายอย่างกว้างขวางก่อนลงมติเห็นชอบด้วย

๒๙. ร่างพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พุทธศักราช ๒๔๘๒ วุฒิสภาได้มีมติแก้ไขหลายแห่งและเพิ่มเติมอำนาจแก่รัฐมนตรีในการกำหนดด่าน ตรวจคนเข้าเมือง ฯลฯ ส่งกลับคืนสภาผู้แทนราษฎร ตั้งคณะกรรมาธิการร่วมกัน พิจารณา วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ลงมติให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๓๐. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมกาเขา พุทธศักราช ๒๔๘๓ วุฒิสภาลงมติแก้ไข และเพิ่มเติมหลายมาตรา ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และได้ มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา ผลการประชุมของคณะกรรมา ธิการรวม ได้ขยายเวลาการไต่เบาะจากสามปีเป็นหกปี และเพิ่มเติมข้อป้องกัน ความเดือดร้อนแก่ผู้เช่าที่ออกจากเกาะไปแล้วมิให้เขาเขารอบครองได้โดย ทันที ฯลฯ วุฒิสภาลงมติไม่เห็นชอบด้วย จึงยังมีร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้

๓๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย
วิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ๔) พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการแก้ไขเพิ่มเติมตาม
โดยคำเล็กน้อย ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และได้มีการจัดตั้งกรรมาธิการ
ร่วมกันพิจารณา ผลการประชุมของคณะกรรมาธิการร่วมกัน ได้ตัดข้อความบาง-
มาตราออก เช่น การให้อำนาจหัวหน้าสถานีตำรวจ หรือ หัวหน้ากิ่งสถานีตำรวจ
หรือ ผู้รักษาการแทน ออกหมายอาญาใด ไม่เป็นการถูกต้อง ชัดกับหลักทั่วไป
เป็นต้น วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ให้ความเห็นชอบในเวลาต่อมา

๓๒. ร่างพระราชบัญญัติอากรการฆ่าสัตว์ (ฉบับที่ ๔)
พุทธศักราช ๒๔๘๓ มีการแก้ไขและเพิ่มเติมอีกบางมาตรา เช่น เรื่องการให้
สินบนนำจับ เรื่องให้อำนาจรัฐมนตรีออกกฎกระทรวง ฯลฯ ส่งร่างพระราชบัญญัติ
นี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร มีการตั้งคณะกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาข้างละ
๗ คน เมื่อคณะกรรมาธิการรวม ได้เสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ต่อสภาผู้แทนราษฎร
ปรากฏว่าสภาผู้แทน ฯ ลงมติไม่เห็นชอบด้วย จึงให้มายังร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้
ไว้

นอกจากนี้ยังมีร่างพระราชบัญญัติอื่น ๆ อีกหลายฉบับ ซึ่งวุฒิสภาได้ส่ง
กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และมีได้มีการดำเนินการต่อไป เพราะการปฏิวัติ
รัฐประหาร ๒๔๙๔ เช่น

- ๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมฝ้าย พุทธศักราช ๒๔๙๔
- ๒. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่
อำเภอตากดี และท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ พุทธศักราช ๒๔๙๔
- ๓. ร่างพระราชบัญญัติสถิติ พุทธศักราช ๒๔๙๔
- ๔. ร่างพระราชบัญญัติเครื่องพิมพ์ดีดอัตโนมัติ

พุทธศักราช ๒๔๙๔

เป็นที่น่าสังเกต ถึงบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดนี้ โดยเฉพาะก่อนที่จะมีการปฏิวัติ ๒๔๗๕ โดยจอมพล แปลก พิบูลสงคราม ได้มีการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ และส่งกันรวดเดียวหมดทั้ง ๔ ฉบับ ในการประชุมครั้งสุดท้าย วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๗๕ และต่อมาเพียงสิบกว่าวัน ก็มีการปฏิวัติรัฐประหาร ในช่วงเวลาสุดท้ายของการประชุมวุฒิสภา ได้มีการขอเปิดอภิปรายทั่วไปอีกด้วย

วุฒิสภาชุดที่ ๓ นี้ ได้พยายามควบคุมร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ตลอดเวลา ๒ ปีเศษ มีร่างพระราชบัญญัติให้พิจารณาทั้งสิ้น ๖๐ ฉบับ แต่ได้มีการแก้ไขและส่งกลับกันไปยังสภาผู้แทน ฯ เสีย ๓๖ ฉบับ ทั้งในการแก้ไขในสาระสำคัญและขอปด็ถ้อย วุฒิสภาชุดนี้ใช้เวลาในการอภิปรายซักถามปัญหาต่าง ๆ ก่อนการลงมติหรือซักถามคณะกรรมการ เป็นเวลานานมากกว่าทุกสมัย แสดงว่าวุฒิสภาชุดนี้ได้ใช้ความพยายามในการควบคุมรัฐบาลอย่างจริงจังมากกว่าทุกชุดที่กล่าวมา

๒. บทบาทและพฤติกรรมด้านการตั้งกระทู้ถาม

จากกระทู้จำนวนทั้งสิ้น ๓๕ กระทู้ จะเห็นได้ว่ามีกระทู้สำคัญ ๆ หลายเรื่อง ซึ่งเกี่ยวข้องกับภารกิจของฝ่ายบริหาร รวมตลอดถึงความเป็นอยู่ของประชาชนทั่ว ๆ ไป เช่น กระทู้เรื่อง การดำเนินการเศรษฐกิจ และการลดค่าครองชีพ ของ นาย จรินทร์ กฤษณภักดิ์ กระทู้เรื่อง การศึกษา-ประชาบาล ของ พระยาศรีธรรมราช กระทู้เรื่อง เงินเพิ่มข้าราชการ ของ พระยาศรีธรรมราช กระทู้เรื่อง สมทบปฏิสังขรณ์ช่างแสงทหารบกยกยอกเงิน ของ พระยาปริศนาคูเบศร ฯลฯ ซึ่งจะได้นำมากล่าวเพียงบางกระทู้เพื่อให้เห็นถึงบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุดนี้

กระทู้เรื่อง คำสั่งให้หาช่างมาทดเกล้า ฯ ถวาย ของ หลวงประกอบนิติสาร รายละเอียดของกระทู้ คือ คำสั่งนี้เป็นของรัฐมนตรีว่าการ

หรือช่วยว่าการกระทรวงใดถึงหน่วยราชการในส่วนภูมิภาค ให้หาขางมาพูดเถลาถวาย
 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นคำสั่งทางราชการหรือคำสั่งส่วนตัว หากเป็น
 คำสั่งราชการ คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อใด หากเป็นคำสั่งส่วนตัวให้อำนาจอะไรสั่งการ
 เช่นนั้น ถ้าใช้จ่ายใครเป็นคนออก ถ้าทางราชการออกเงินค่าใช้จ่าย จะใช้งบ-
 ประมาณประเภทใด หรือรัฐมนตรีผู้ใดจะออกเงินส่วนตัว หากใครขางมาถวาย ๆ
 จะถวายในนามใคร ขางที่จะตามมาพูดเถลา ๆ ถวายควรเป็นขางเผือก หากไม่ใช่
 นายกรัฐมนตรีควรสั่งระงับโดยด่วน พลโท มังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการ-
 กระทรวงมหาดไทย เป็นผู้ตอบกระทู้นี้ โลกดาววาเป็นคำสั่งของปลัดกระทรวง-
 มหาดไทย เป็นคำสั่งของทางราชการ สำนักพระราชวังใดคิดต่อขอมาเพราะต้องการ
 ผูกเข้ากับเครื่องประดับเกียรติในวันพระราชพิธีบรมราชาภิเษก รัฐมนตรีช่วยว่าการ
 ทั้งสองท่านจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายตามแต่เจ้าของขางจะเรียกเรื่อง กระทู้แม่จะ
 เป็นเรื่องที่จะไม่คอยจะมีความสำคัญนัก หากใครโดยฉิวเฉียด แต่แสดงว่าอย่างน้อยที่สุด
 สมาชิกวุฒิสภาได้พยายามติดตามข่าวความเคลื่อนไหวของฝ่ายรัฐบาลอยู่ตลอดเวลา
 และเรื่องที่สำคัญคือ เรื่องการใช้จ่ายเงินงบประมาณว่าจะมีการใช้จ่ายไปอย่างไร
 ตรงตามงบประมาณที่จัดสรรไว้อย่างไร หรือไม่ เพื่อเป็นการตรวจสอบการทำงาน
 ของรัฐบาลให้เป็นไปตามนโยบายที่แถลงไว้กับสภา ฯ

กระทู้ที่น่าสนใจอีกกระทู้หนึ่ง คือ กระทู้เรื่อง ตำแหน่ง
 อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของ นาย จรินทร์ กลุณณเกตุ โดยได้ตั้งกระทู้
 ตาม จอมพล แปลก พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ถึงการที่นายกรัฐมนตรีได้ดำรง
 ตำแหน่งอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะถอนตัวออกจากตำแหน่งนี้หรือไม่
 จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ได้ตอบท่านองวาทน์ได้รับการแต่งตั้งโดยพระกรุณา-
 โปรดเกล้า ฯ ก็ขอให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงถอดถอน และเป็นตำแหน่ง
 กิตติมศักดิ์ ไม่มีรายได้อะไร นอกจากเบี้ยประชุมตัวโมงละ ๑๐ บาท และได้มอบให้
 เป็นสมบัติของมหาวิทยาลัยไปแล้ว นาย จรินทร์ ได้ซักถามไปว่า ในฐานะที่ท่าน

นายกรัฐมนตรีเป็นนักการเมือง และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นแห่งการศึกษา
ไม่ว่าวันไหนจะเกิดการเสียชายชั้นหรือไม่ อย่างทราบว่าจะถอนตัวหรือไม่
จากตำแหน่งนี้ จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ระบุว่าจะกราบพลขึ้นไปถึงเรื่องนี้
กระชั้นแต่คงได้เห็นว่ สมาชิกวุฒิสภาได้ให้ความสนใจเป็นอย่างยิ่งในคานการเมือง
มีความรอมกอบระมัดระวังอิทธิพลของฝ่ายบริหาร หรือ นายกรัฐมนตรี เพราะเมื่อ
มาที่มีตำแหน่งทางคานการศึกษา แม้จะได้รับการวินิจฉัยแล้วว่าในฉัรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๔๐ แต่ก็อาจสร้างอิทธิพลต่าง ๆ ขึ้นได้

นอกจากนี้ ยังมีกระทูตามอื่น ๆ ซึ่งน่าจะได้รับความสนใจ เช่น กระทู
ตามคานการปฏิบัติงานของเจาหนาที่ตำรวจ เรื่องวินัยทหาร มีการอภิปรายซักถาม
เป็นเวลาดานพอสมควร

๓. บทบาทและพฤติกรรมคานอื่น ๆ ของวุฒิสภาชุดที่สาม

บทบาทคานอื่น ๆ ของวุฒิสภาชุดนี้ ซึ่งมีมากกว่าชุดใด ๆ
นอกจากการตั้งกรรมาธิการ การร่างระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ แล้ว วุฒิสภาชุดนี้
ได้เสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป เรื่องการกบฏจลาจล เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน
๒๔๘๔ โดยพระยาศรีธรรมราช กับวุฒิสมาชิกอีก ๒๖ ท่าน เป็นผู้เสนอ ที่ประชุม
วุฒิสภามีมติให้แยกอภิปรายเป็นข้อ ๆ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

๑. สาเหตุแห่งการกบฏจลาจล เป็นเหตุเดียวหรือ
หลายเหตุรวมกัน ซึ่งประมวลสาเหตุใดดังนี้

๑.๑ การที่กาครองชีพไม่ลดลงตามนโยบายที่
รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อสภา

๑.๒ การคอร์รัปชันในวงราชการยังมีอยู่มาก

๑.๓ การดำเนินของผู้อยู่ในวงราชการ

๑.๔ ทหารและตำรวจเมื่อมีอิทธิพลในการบริหาร
ราชการแผ่นดิน เช่น การตั้งรัฐมนตรีหรืออธิบดีหรือในวงราชการที่เกี่ยวกับรัฐบาล

๑.๕ ราษฎรมีความเชื่อว่รัฐบาลช่วยเหลือ
สมาชิกนิคมกัญชู่ติในทางมิชอบมิควร

๑.๖ การที่ประชาชนไม่ได้รับบริการสาธารณะ
ตามสมควร

รัฐบาลได้พยายามตอบและชี้แจงปัญหาต่าง ๆ แก่วุฒิสภาและมีการ
โต้เถียงกันอย่างรุนแรงหลายตอน รัฐบาลตอบโดยหลักเหตุผลสาเหตุต่าง ๆ เช่น
อ้างว่าเป็นประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครองของแทบทุกประเทศ ต้องมีการ
กบฏ การปฏิวัติ ฯลฯ ในที่สุดประธานในที่ประชุมได้เสนอองมติปิดการอภิปราย
ทั่วไปในว้ติชื่อนี้

๒. การปรามปรามและการควบคุมสถานการณ์ และ
ผลของการปรามปราม และการควบคุมสถานการณ์ ว่าใดดำเนินการไปอย่างไร
สมาชิกวุฒิสภาได้อภิปรายซักถาม ส่วนใหญ่กล่าวว่รัฐบาลไม่มีแผนรั้คุมในการ
ปรามปราม ทำให้สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของแผ่นดินและประชาชนทั่วไป ตลอดจน
การไร้กระสุนปืนอย่างไรความจำเป็น ฯลฯ รัฐบาลโต้กลับโต้แย้ง มีการโต้เถียง
กันอย่างรุนแรงหลายตอน

๓. เรื่องค่าใช้จ่ายและการใช้จ่ายในการปรามปราม
วุฒิสภาได้ครอบคลุมไปถึงการไร้เงินทดแทนแก่ผู้เสียหาย ขอให้รัฐบาลใจแจ้งให้ประ-
ชาชนทราบถึงจำนวนเงินที่ไร้จ่ายไป จำนวนคนผู้มารับค่าเสียหาย ไร้ไปเท่าใด
ยังไม่ไร้จ่ายอีกเท่าใด มีหลักการพิจารณาอย่างไร ใครเป็นผู้อนุมัติในจ่ายไร้ ฯลฯ
รัฐบาลไร้เวลาไม่มากนักในการตอบวุฒิสภา มีสมาชิกซักถามพอสมควร

๔. บดเสียดายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ และทรัพย์สิน
 ของประชาชน ตลอดจนกำลังของชาติ รัฐบาลใดแถลงข้อเท็จจริงและสถิติการ
 เสียหายให้สมาชิกวุฒิสภาทราบ ได้มีการซักถามถึงการโยกย้ายและเปลี่ยนแปลง
 สถานที่ตั้งของกรมกอง หน่วยงาน ๆ ของทหารเรือ การปล่อยให้เรือกรือยรยา
 จมโดยไม่รับกู้หรือลากเข้าฝั่ง ซึ่งรัฐบาลก็ได้ชี้แจงให้สมาชิกวุฒิสภาทราบ และได้
 มีการอภิปรายซักถามกันเป็นอันมาก

๕. การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียหาย ในรัฐคดีนี้ ได้
 อภิปรายถึงค่าเสียหาย ทั้งของประชาชน สถานที่ราชการ โรงเรียน วัด ฯลฯ

๖. การป้องกันเหตุการณ์กบฏและจลาจลในอนาคต
 ในรัฐคดีนี้เห็นเดียวกัน มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง และมีข้อโต้แย้งอย่างรุนแรง
 ระหว่างสมาชิกวุฒิสภากับฝ่ายรัฐบาล

จะเห็นได้ว่า บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาครั้งนี้ แตกต่างไปจาก
 วุฒิสภาครั้งอื่น ๆ นับเป็นครั้งแรกและครั้งสุดท้ายที่วุฒิสภาได้แสดงบทบาทในการ
 ควบคุมและตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลโดยการเสนอ ัตติของ เวิดอภิปรายทั่วไป

รายละเอียดในการอภิปรายซักถาม นอกจากจะต้องการตรวจสอบและ
 ควบคุมการทำงานแล้ว ยังมีข้อตำหนิการทำงานของรัฐบาล การปราศจากวินัยของ
 ทหาร และคำวิจารณ์การเข้ายึดทรัพย์สินของราษฎร ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่
 ประชาชน คำนี้หลักการปราบจลาจลและการใช้จ่ายงบประมาณในการช่วยเหลือ
 ผู้ประสบความเดือดร้อนเนื่องจากการจลาจล ฯลฯ

การที่สมาชิกวุฒิสภาได้เสนอรัฐคดีนี้ มีผู้กล่าวกันว่า เป็นสาเหตุหนึ่งใน
 การปฏิวัติรัฐประหารในเวลาไม่กี่เดือนต่อมา

๓.๘ วุฒิสภาชุดที่สี่

สาเหตุการจัดตั้งและประวัติความเป็นมา

ภายหลังจากที่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ปี ๒๔๘๒ มาเป็นเวลา ๒ ปี ในสมัยรัฐบาล จอมพล แปลก พิบูลสงคราม ก็ได้มีการทำรัฐประหารโดย จอมพล แปลก พิบูลสงคราม เป็นหัวหน้า ประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญปี ๒๔๘๒ เสีย และได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี ๒๔๘๕ มาได้ไปพลางก่อน เมื่อ ๒๕ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๘๕ ประเทศไทยจึงย้อนกลับไปใช้ระบบสภาเดียวอีกครั้งหนึ่ง ถึงโลกดาวไ้ใหม่ที่ ๑ ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว

ต่อมา จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้ทำการปฏิวัติเมื่อ ๒๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๐๑ และประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งการปกครองราชอาณาจักร เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๐๒ ความสำคัญของรัฐธรรมนูญการปกครองฉบับนี้ คือ ให้ตั้งสภาร่างรัฐธรรมนูญขึ้น ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญและทำหน้าที่สถาปนาที่มาที่ถูกต้อง และให้นำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๑ และได้ประกาศใช้ในวันที่ ๒๐ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๑๑ และในรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุดนี้ได้กำหนดให้รัฐสภาที่มีสองสภา สภาหนึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่ราษฎรเลือกตั้ง อีกสภาหนึ่งประกอบด้วยสมาชิกที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง ด้วยเหตุนี้วุฒิสภาชุดที่สี่ของไทย จึงได้เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

วุฒิสภาชุดที่สี่นี้ หากพิจารณาตามรัฐธรรมนูญ จะเห็นความแตกต่างไปจากวุฒิสภาทั้งสามชุดที่กล่าวมาแล้ว และในวันที่ ๔ กรกฎาคม

พุทธศักราช ๒๕๑๑ จึงได้มีการแต่งตั้งวุฒิสภาชุดที่ ๕๕ โดย จอมพล ถนอม
กิตติขจร นายกรัฐมนตรี เป็นประธานของพระบรมราชโองการ

ผลงานของวุฒิสภาชุดที่ ๕๕

เมื่อมีการประชุมวุฒิสภาครั้งแรก ที่ประชุมได้เลือก
พันเอก นายวรการบัญชา เป็นประธานวุฒิสภา พระคุณพากย์สุวัฒน์ เป็นรอง-
ประธาน ๕๖ พอดีสรุปผลงานของวุฒิสภาชุดนี้ได้ดังนี้

๑. ในด้านการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ

ก. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยรัฐบาล หรือ คณะ-
รัฐมนตรี

๑. ร่างพระราชบัญญัติยกคำวินิจฉัยวุฒิสภา พุทธศักราช
..... มีการอภิปรายขอคำชี้แจงเล็กน้อย ดงมตรีบดีหลักการ ส่งให้คณะกรรมการ
พิจารณา กำหนดแปรวัติตามข้อบังคับ ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปใน
ที่สุด

๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขระเบียบตำราวุฒิสภา พุทธ-
ศักราช ..... มีสมาชิกอภิปรายเล็กน้อย ดงมตรีบดีหลักการ ส่งกรรมการ
พิจารณา กำหนดแปรวัติตามข้อบังคับ ไม่มีการแก้ไข ไม่มีการคัดค้าน ผ่านวุฒิสภา
ไปในระยะเวลาอันสั้น

๕๕
ถูกรายชื่อในภาคผนวก

๕๖
รายงานการประชุมวุฒิสภา สมัยสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๑๒

วันพุธที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๑๒.

๓. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่
ตำบลบางยี่ขัน อำเภอบางกอกน้อย จังหวัดธนบุรี พุทธศักราช ..... มีอาร
อภิปราชกัตตาม รัับหลักการสงร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการพิจารณา
ไม่มีการแก้ไข ยานวุฒิสภาไปในที่สุค

๔. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่
ตำบลทวีปหลวง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม พุทธศักราช ..... ไม่มีการ
อภิปราชกัตตาม รัับหลักการ สงร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการพิจารณา
ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในการประชุมครั้งต่อมา

๕. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่
ตำบลท่ามะกา อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี พุทธศักราช ..... ไม่มีการ
อภิปราช รัับหลักการ สงร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการ
แก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุค

๖. ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินรังสิตสงฆ วัด-
น้อย ตำบลจรัลราช อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยกรมชลประทาน พุทธ-
ศักราช ..... มีการอภิปราชขึ้น ๆ รัับหลักการ สงร่างพระราชบัญญัติให้
กรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุค

๗. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาล-
ยุติธรรม (ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ..... ไม่มีการอภิปราช สงกรรมการ
พิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานวุฒิสภาไปในที่สุค

๘. ร่างพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตุลาการ
(ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ..... ไม่มีการอภิปราชกัตตาม สงร่างพระราช-
บัญญัติให้กรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุค

๘. ร่างพระราชบัญญัติฯ (ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายรับทราบ ขอคำชี้แจง รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัติ
นี้ให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๐. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ ๒๕๑๓ ไม่มีการอภิปราย นอกจากเสนอความเห็นและข้อสังเกต รับหลักการ
ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมการฯ ไม่มีการแก้ไข มีการสงวนไว้แปรญัตติ
ในที่ประชุม แต่ก็ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๑. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน
จังหวัดเชียงใหม่ พุทธศักราช ..... ไม่มีการอภิปราย ส่งร่างพระราชบัญญัติ
นี้ให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๒. ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินสงฆ์
วัดปฐมพานิช ตำบลสนามแจง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ไทกรมชลประทาน
พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา
ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๓. ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินสงฆ์ วัด-
ปฐมพานิช ตำบลไผ่ใหญ่ อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ไทกรมชลประทาน พุทธ-
ศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มี
การแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๔. ร่างพระราชบัญญัติเงินค้ำอสังหาริมทรัพย์ เพื่อ
สร้างและขยายทางหลวงเทศบาล ในท้องที่ตำบลเพชรบุรี อำเภอพญาไท จังหวัด
พระนคร พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมการ
พิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๕. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
และขยายทางหลวงเทศบาลในท้องที่ ตำบลมหาพฤฒาราม อำเภอบางรัก จังหวัด
พระนคร พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา
ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๖. ร่างพระราชบัญญัติกำหนดวิทยฐานะผู้สำเร็จวิชา-
การทหาร (ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่ง
กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๗. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางหลวงแผ่นดิน สายบ้านพังโคก - บ้านหนองตึง - บึงกาฬ ในท้องที่อำเภอ-
พรหมนิคม อำเภอด่านริ้ว จังหวัดสุพรรณบุรี และ อำเภอเวียง อำเภอเมือง
จังหวัดหนองคาย พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมา-
ธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๑๘. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางหลวงจังหวัด สายสงขลา - จนะ - นาทวี ในท้องที่อำเภอเมืองสงขลา
อำเภอจนะ และอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติ
รับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปใน
ที่สุด

๑๙. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางหลวงแผ่นดิน สายระนอง - ตะกั่วป่า ในท้องที่อำเภอเมืองระนอง อำเภอ-
กะเปอร์ จังหวัดระนอง และกิ่งอำเภอกระบุรี อำเภอตะกั่วป่า และอำเภอตะกั่วป่า
จังหวัดพังงา พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการ
พิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๐. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางหลวงแผ่นดิน สายอุดรธานี - หนองคาย ในท้องที่อำเภอเมืองอุดรธานี
จังหวัดอุดรธานี พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมมา-
ธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๑. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ เพื่อสร้าง
ทางหลวงแผ่นดิน สายหนองคาย - บึงกาฬ ในท้องที่อำเภอเมืองหนองคาย อำเภอ-
โพนพิสัย และอำเภอบึงกาฬ จังหวัดหนองคาย พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติ
รับหลักการ ส่งให้กรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๒. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดิบ พุทธศักราช ....
วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข มีข้อขอแปร-
ญัติ ๑ มาตรา ลงมติแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ ต่อมาตั้งกรรมการ
ร่วมกัน ช่างละ ๑๑ นาย ลงมติเห็นชอบตามที่วุฒิสภาแก้ไข

๒๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร
(ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายซักถามเล็กน้อย
ลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภา
ไปในที่สุด

๒๔. ร่างพระราชบัญญัติโอนมรดกพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประมง พุทธศักราช ๒๔๕๐ พุทธศักราช ๒๕๑๓
พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งกรรมการพิจารณา ไม่มีการ-
แก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๕. ร่างพระราชบัญญัติโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินสงฆ์ วัด-
โพนสุทธาวาส ตำบลตลาดหลวง อำเภอเมืองอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง ในก
กรรมของพระบาท พุทธศักราช ..... มีการซักถามเล็กน้อย ลงมติรับหลักการ
ส่งให้กรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๖. ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดพิทักษ์ตรา
สกุลกากร (ฉบับที่ ๒๓) พุทธศักราช ๒๕๑๓ พุทธศักราช ..... มีการอภิปราย
เล็กน้อย รับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัติให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข
ฉันทที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๗. ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๑๓ พุทธศักราช .....
วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ฉันทที่ประชุม
วุฒิสภาในการประชุมครั้งต่อมา

๒๘. ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดสุรา
(ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๑๓ พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ
ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ฉันทที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒๙. ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดภาษี-
เครื่องดื่ม พุทธศักราช ๒๕๑๓ พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ
ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ฉันทที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๐. ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดภาษีฝิ่น เมนต์
ซึ่งทำในพระราชอาณาเขต (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๑๓ พุทธศักราช .....
มีการซักถามข้อข้องใจเล็กน้อย ในวาระรับหลักการ มีสมาชิกถกเถียงกัน ๑ เสียง ส่ง
ให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ฉันทที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๑. ร่างพระราชบัญญัติอนุมัติพระราชกำหนดภาษีน้ำมัน
และผลิตภัณฑ์น้ำมัน ซึ่งทำในราชอาณาจักร พุทธศักราช ๒๕๑๓ พุทธศักราช .....
ในวาระรับหลักการ มีสมาชิกถกเถียงกัน ๑ เสียง ฉันทไปโดยเสียงสวนมาก ส่งให้
กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ฉันทที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๒. ร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ ซึ่งทำในพระราช-
อาณาเขต (ฉบับที่ ....) พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายซักถามเล็กน้อย
ส่งร่างพระราชบัญญัติให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุม
วุฒิสภาไปในที่สุด

๓๓. ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ ๒๕๑๔ มีการอภิปรายเล็กน้อย ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการ-
แก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๔. ร่างพระราชบัญญัติเหรียญรัตนาภรณ์ พุทธศักราช
..... มีการอภิปรายเรื่องรูปร่างของเหรียญเล็กน้อยและเรื่องตัวสะกดการันต์
พิจารณารวดเดียวสามวาระ ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๕. ร่างพระราชบัญญัติมีโทษเดียว พุทธศักราช .....
มีการอภิปรายเล็กน้อย ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุม
วุฒิสภาไปในที่สุด

๓๖. ร่างพระราชบัญญัติภาษีเงินได้มีโทษเดียว พุทธศักราช
..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข
ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๗. ร่างพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการสำนักนายกรัฐมนตรี (ฉบับที่ ...)
พุทธศักราช ..... ไม่มีการอภิปรายซักถาม ลงมติ
รับหลักการ พิจารณารวดเดียวสามวาระ ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๘. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของศูนย์-
พัฒนาการประมงแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติ
รับหลักการ ส่งให้คณะกรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๘. ร่างพระราชบัญญัติให้อำนาจและกำหนดการปฏิบัติ
 บางประการเกี่ยวกับสิทธิพิเศษของเงินในกองทุนการเงินระหว่างประเทศ พุทธ-
 ศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งกรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข
 ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๓๙. ร่างพระราชบัญญัติเงินตรา (ฉบับที่ ....) พุทธ-
 ศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งกรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข
 ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๐. ร่างพระราชบัญญัติสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
 พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายสนับสนุน ลงมติรับหลักการ ส่งกรรมาธิการ
 พิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๑. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรม
 (ฉบับที่ ....) พุทธศักราช ..... ไม่มีการอภิปราย ส่งกรรมาธิการ
 พิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๒. ร่างพระราชบัญญัติจดทะเบียนเครื่องจักร พุทธ-
 ศักราช ..... ไม่มีการอภิปราย ลงมติรับหลักการ ส่งกรรมาธิการพิจารณา
 ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๓. ร่างพระราชบัญญัติกู้เงินเพื่อพัฒนาการศึกษาใน
 โรงเรียนมัธยมแบบประสม พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายเล็กน้อย ส่ง
 กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๔. ร่างพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่
 อำเภอสัตตหีบ จังหวัดชลบุรี และอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง พุทธศักราช
 ..... มีการอภิปรายเล็กน้อย พิจารณารวดเดียวสามวาระ ผ่านที่ประชุม
 วุฒิสภาไปในที่สุด

๔๖. ร่างพระราชบัญญัติเครื่องแบบทหาร (ฉบับที่ ....) พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายเล็กน้อย แล้วลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๗. ร่างพระราชบัญญัติโอนที่ดินซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ในท้องที่ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองอุบลราชธานี ให้แก่การรถไฟแห่งประเทศไทย พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งกรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๘. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๐ พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายเล็กน้อย ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๔๙. ร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์ผู้ประสบภัยเนื่องจากการช่วยเหลือราชการปฏิบัติงานของชาติ หรือ การปฏิบัติหน้าที่มขนยธรรม (ฉบับที่ ....) พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายก่อนรับหลักการ ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะกรรมาธิการพิจารณา มีการแก้ไข ส่งกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎร

๕๐. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๐ พุทธศักราช ..... วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๕๑. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศพระบรมราชโองการ ให้ศาลทหารพิจารณาคดีพากบาคที่อาชญาบางอย่างเพิ่มเติม พุทธศักราช .... มีการอภิปรายเล็กน้อย ส่งให้กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานวุฒิสภาไปในที่สุด

๕๖. พระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในท้องที่
ตำบลเมืองเก่า และตำบลหนองแวน อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา
พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายซักถาม ลงมติรับหลักการ ไม่มีการแก้ไข
ยानที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๕๗. ร่างพระราชบัญญัติการเดินอากาศ (ฉบับที่ .....)
พุทธศักราช ..... มีการอภิปรายเล็กน้อย ลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการ
พิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๕. ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดยสมาชิกสภาผู้แทน-
ราษฎร

๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย-
อาญา (ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ..... ของ นาย สุภิน พุฒพันธ์
(กาฬสินธุ์) มีการอภิปรายซักถามนานพอสมควร ลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมาธิการ
พิจารณา ไม่มีการแก้ไข ยานที่ประชุมวุฒิสภาไปในที่สุด

๒. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าเคหะและที่ดิน
(ฉบับที่ .....) พุทธศักราช ..... ของ นาย เสรี สุชาติประคัลภ์
(อุบลราชธานี) นาย คิลก บุญเสริม (มหาสารคาม) นาย ทองดี อิศราชีวิน
(เชียงใหม่) นาย สุธรรม สายธร (แพร่) มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางใน
วุฒิสภา ในวาระรับหลักการ มีผู้ไม่เห็นควรกวย ๙ เสียง เห็นควรรับหลักการ
เพียง ๘ เสียง ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

๓. ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พุทธศักราช ..... ของ นาย ประมวล กุลมาตย์ (ชุมพร) นาย สวัสดิ์
คำประกอบ (นครสวรรค์) นาย อูวง เอี่ยมภักดา (อุตรธานี) นาย ยศ อินทร-
โกมาลย์สุต (นครราชสีมา) นาย สุรินทร์ เทพกาญจนา (สมุทรสาคร)

นาย ประสิทธิ์ ชูพิณิจ (กำแพงเพชร) นาย ชื่น ระวีวรราช (หนองคาย) มีการอภิปรายกันพอสมควร ส่งร่างพระราชบัญญัติแก้ไขบทลงโทษการพิจารณา มีการแก้ไข และส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

๕. ร่างพระราชบัญญัติทนายความ (ฉบับที่ .....)

พุทธศักดิ์ราช ..... ของ นาย น้อย ทินราช (นครราชสีมา) กับพวก และคณะรัฐมนตรีเป็นผู้อนุโลม มีการอภิปรายเล็กน้อยก่อนรับหลักการ ส่งกรรมการพิจารณา มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

๕. ร่างพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ....) พุทธศักดิ์ราช

..... ของ นาย ชูชาติ ไหวถัก (สุรินทร์) และคณะรัฐมนตรีเป็นผู้อนุโลม มีการอภิปราย ลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมการพิจารณา มีการแก้ไข ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

๖. ร่างพระราชบัญญัติยกเลิกประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๑๖

พุทธศักดิ์ราช ..... ของ นาย เสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (ระยอง) กับพวก และคณะรัฐมนตรีเป็นผู้อนุโลม วุฒิสภาลงมติรับหลักการ ส่งให้กรรมการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข นานที่ประชุมวุฒิสภาไม่ในที่ประชุม

จะเห็นได้ว่าวุฒิสภาชุดที่สี่นี้ ให้ความสำคัญแก่การพิจารณาพระราชบัญญัติต่าง ๆ มาเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๕ ฉบับ การพิจารณาพระราชบัญญัติต่าง ๆ มักใช้เวลาในการพิจารณาก่อนขางน้อย การอภิปรายก่อนการรับหลักการมักเป็นเพียงการสอบถามปัญหาข้อข้องใจต่าง ๆ ของสมาชิกวุฒิสภา บางครั้งก็เป็นการชมเชยรัฐบาลไป กังนั้นแนวทางในการพิจารณาพระราชบัญญัติต่าง ๆ จึงมักจะขาดประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ผิดไปจากผลการทำงานของวุฒิสภาชุดที่สามเป็นอันมาก อนึ่ง การดำเนินการพิจารณาพระราชบัญญัติบางฉบับ มีข้อนาสั่งเกิดหลายประการ

ซึ่งจะโคกดาวไว้ในตอนที่ว่าความหมายและเหตุการณ์ของวุฒิสภาคุณ เช่น การพิจารณาพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าเคหะและที่ดิน เป็นต้น

๒. ผลงานของวุฒิสภาคุณที่ดี ในด้านการตั้งกระทู้ถาม

พอจะสรุปผลงานด้านการตั้งกระทู้ถามของวุฒิสภาคุณนี้
ได้ดังนี้

๑. กระทู้เรื่อง สหรัฐอเมริกาส่งมอบเงินไปลงบน
ดวงจันทร์ ของ นาย สานนท์ สายสว่าง ตามนายรัฐมนตรี รายละเอียด
เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ด้านนี้ของไทย จอมพล ถนอม กิตติขจร
ได้ตอบกระทู้จนเป็นที่พอใจ

๒. กระทู้เรื่อง ความเดือดร้อนของยูเซาเคหะ และ
ที่ดิน ของ นาย เม็กจ จีรากรณ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
พลเอก ประภาส จารุเสถียร ได้ตอบกระทู้จนเป็นที่พอใจ

๓. กระทู้เรื่อง นโยบายการค้ำระหว่างประเทศ ของ
นาย เม็กจ จีรากรณ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พลเอก
ถนอม คอมันตร์ ได้ตอบกระทู้จนเป็นที่พอใจ

๔. กระทู้เรื่อง นโยบายการเพิ่มหลักสูตรการศึกษา
ของ นาย เม็กจ จีรากรณ ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นาย
สุกิจ นิมมานเหมินทร์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ตอบกระทู้จนเป็น
ที่พอใจ

เป็นที่น่าสังเกตว่า จากระยะเวลา ๓ ปีเศษ ที่วุฒิสภาคุณอยู่ในตำแหน่ง
มีการตั้งกระทู้ถามเพียง ๔ กระทู้ และแนวทางในการตั้งกระทู้ถาม ตลอดจนการ

ตอบกระทวม มักเป็นไปในทำนองคำถามขอขงใจ และขอคำชี้แจงเพิ่มเติม เป็นโอกาสให้รัฐมนตรีไถ่แถลงขอชั้ชของหรือ่นโยมายที่เตรียมไว้มากกว่าจะเป็นการชั้ชถามเพื่อตรวจสอบหรือความกมการปฏิบัตงานของรัฐบาลอยางแท้จริง อาจเป็นเพราะวุฒิสภาชุกนี้ได้รับการแต่งตั้งจากฝ่ายรัฐบาล และเป็นข้าราชการประจำถึง ๑๕๖ ราย เป็นข้าราชการม่านาญ ๑ ราย นักธุรกิจและอาชีพอื่น ๆ ๑๑ ราย เมื่อเป็นเช่นนี้ สถานภาพ (Status) และบทบาทของสมาชิกวุฒิสภาชุกนี้จึงมีความชั้ชแย้งกันไ้ ตัวอย่างเช่น เวลาปกติเป็นข้าราชการประจำอยู่วายไ้รปองคการของรัฐบาล แต่บางกรังจะทำหน้าที่นคัมชุกอื่นเป็นสถาบันทางการ เมื่อระคัมสูงสุดสถาบันหนึ่ง ความสัมพันธ์และชั้ชแย้งกันระหว่างสถานภาพและบทบาท จึงมีโอกาสนี้จะเกิดขึ้นไ้เสมอ วุฒิสภาชุกนี้จึงไ้แก่ค่าควบคุมรัฐบาลโดยการตั้งกระทวมเหมือนวุฒิสภาชุกอื่น ๆ นายกรัฐมนตรีจึงเป็นผู้นำของฝ่ายรัฐบาล ยอมมีอำนาจเต็มที่ในการเสนอชุกที่จะเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยเฉพาะในทางปฏิบัติ กังนั้นความสัมพันธ์ส่วนมคค ความใกล้ชิด สนิทสนม จึงเป็นส่วนประกอบสำคัญยิ่ง นับเป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งซึ่งทำให้บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุกนี้ มีไ้ไ้แสดงออกมาในด้านการตรวจสอบและควบคุมการทำงานของรัฐบาลอยางจริงจัง

๑. ผลงานเก่าชุกอื่น ๆ ของวุฒิสภาชุกนี้ มีน้อยมาก นอกจากผลงานด้านการเลือกตั้งกรรมการชุกต่าง ๆ เป็นต้น

บทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาชุกนี้

พอจะกล่าวสรุปเกี่ยวกับบทบาทและพฤติกรรมของวุฒิสภาไทย

ชุกที่ ๔ ไ้กั้งนี้

๑. บทบาทและพฤติกรรมในด้านการพิจารณาพระราช-

ราชบัญญัติ

จากผลการพิจารณาของพระราชบัญญัติทั้งสี่

๕๕ ฉบับ ปรากฏว่าวุฒิสภาฯ มีใ้ทำการแก้ไขและส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ
เพียง ๒ ฉบับ ถึงรายละเอียดของพระราชบัญญัติส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร
ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าทะเลและ
ที่ดิน (ฉบับที่ ....) พุทธศักราช ..... สมาชิกสภาผู้แทน ฯ เป็นผู้เสนอ
มีการอภิปรายคัดค้าน และลงมติโดยคะแนนเสียง ๗๒ ต่อ ๗ ไม่รับหลักการ โดยมี
ผู้อภิปรายคัดค้านว่าจะเป็นการทำให้เสียผลประโยชน์มากยิ่ง เป็นประโยชน์ของชนกลุ่มน้อย
 ฯลฯ เมื่อส่งร่างพระราชบัญญัตินี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ ปรากฏผลต่อมาว่าการ
ลงมติแก้ไขคะแนนเสียงข้างมาก ไม่รับหลักการ ร่างพระราชบัญญัตินี้จึงตกไป

๒. ร่างพระราชบัญญัติควบคุมแร่ดีบุก พุทธศักราช
..... คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ วุฒิสภาได้ส่งร่างพระราชบัญญัตินี้ให้คณะ
กรรมาธิการพิจารณา ไม่มีการแก้ไข แต่ในที่ประชุมวุฒิสภาได้มีการแปรญัตติขอแก้ไข
คำให้การฝ่ายในแล้ววิธีของกลาง วุฒิสภาไม่เห็นด้วย จึงแก้ไขและส่งร่างพระราช-
บัญญัติกลับคืนสภาผู้แทน ฯ ต่อมาได้มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณา ที่ประชุม
ลงมติเห็นชอบตามที่วุฒิสภาแก้ไข วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ ลงมติเห็นชอบด้วยใน
เวลาต่อมา

๓. ร่างพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พุทธศักราช ..... สมาชิกสภาผู้แทน ฯ เป็นผู้เสนอ วุฒิสภาได้ลงมติแก้ไข
เพิ่มเติมให้ราชการพลเรือนสามัญทั้งแก่ชั้นตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไปและมีความรู้
สอบไล่ได้โดยประโยชน์ยกมาสอนตนเขาเรียนด้วย ด้วยเหตุนี้จึงส่งร่างพระราช-
บัญญัติกลับคืนไปยังสภาผู้แทน ฯ และได้มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาใน
เวลาต่อมา ผลการประชุมคณะกรรมาธิการร่วมกัน เห็นชอบด้วยกับที่วุฒิสภาแก้ไข
วุฒิสภาและสภาผู้แทน ฯ เห็นชอบด้วยในเวลาต่อมา

๔. ร่างพระราชบัญญัตินายความ (ฉบับที่ ...)

พุทธศักราช ..... วุฒิสภาได้ลงมติให้มีการแก้ไขก้อยคำ และเพิ่มเติมรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงเขตจังหวัดของนายความชั้น ๒ ด้วยเหตุนี้จึงส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปยังสภาผู้แทนราษฎร มีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา

๕. ร่างพระราชบัญญัติครู (ฉบับที่ ....) พุทธ-

ศักราช ..... วุฒิสภาได้แก้ไข โดยตัดบางมาตราออก และเพิ่มเติมขึ้นใหม่ ส่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้กลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร และมีการตั้งกรรมาธิการร่วมกันพิจารณาในเวลาต่อมา สภาผู้แทนราษฎร ลงมติไม่เห็นด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการรวมเสนอ โดยได้ลงมติให้ยับยั้งไว้ก่อน ตามมาตรา ๑๒๐

วรรค ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๒๕๐๑

๖. ร่างพระราชบัญญัติสงเคราะห์ประสภภัย

เนื่องจากการช่วยเหลือราชการ การปฏิบัติงานของชาติ หรือการปฏิบัติตามหน้าที่ มนุษยธรรม (ฉบับที่ ....) พุทธศักราช ..... วุฒิสภาได้ลงมติแก้ไขก้อยคำเล็กน้อย ส่งกลับคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร

จะเห็นได้ว่า แนวทางในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ ของวุฒิสภาชุดที่สี่นี้ มักไม่มีการอภิปรายซักถามมากนัก พระราชบัญญัติส่วนใหญ่จะได้รับความเห็นชอบ และผ่านไม่ในระยะเวลาดำเนินการ การอภิปรายซักถามเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ มักเป็นไปในทำนองสอบถามข้อเท็จจริง และมีหลายครั้งที่เป็นการอภิปรายชมเชยการปฏิบัติงานของรัฐบาล

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินำดังกล่าวนี้ก็คือ ร่างพระราชบัญญัติควบคุมค่าเช่าเคหะและที่พักคน เติบโตขึ้นในการเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากปรากฏว่า

รางพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าเคหะและที่ดิน ซึ่งบังคับอยู่ในขณะนั้น จะหมด
 อายุลงในเดือนตุลาคม ๒๕๑๒ แต่เคหะและที่ดินที่อยู่อาศัยของประชาชนที่ยากจน
 ยังไม่สามารถจะมีเป็นของตนเองได้มีปริมาณมากอยู่ อาคารสงเคราะห์ที่รัฐบาล
 สร้างขึ้นให้ประชาชนที่ยากจนเขาย่อมมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอ การขาดแคลน
 ที่อยู่อาศัยของประชาชน นับวันแต่จะเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้มีรายได้น้อยเกิดครอน เพราะ
 ผู้ให้เช่าที่ดินเดิมจะขึ้นค่าเช่าหรือขับไล่โดยเขา เมื่อพระราชบัญญัติดังกล่าวจะสิ้นผล
 บังคับแล้ว จึงเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติบางมาตราแห่งพระราชบัญญัติ
 ควบคุมการเช่าเคหะและที่ดิน พ.ศ. ๒๕๐๕ เสียใหม่ เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้
 นี้เกี่ยวข้องกับประชาชนเป็นจำนวนมาก จึงเป็นธรรมดาที่สมาชิกสภาผู้แทนฯ ส่วน
 มาก ไม่ว่าสังกัดพรรคใดหรือมีใจกันสนับสนุนเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับคะแนนเสียง
 ในการเลือกตั้งคราวต่อไป ทางคณะรัฐบาลแม้จะไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไข
 เพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวเท่าใดนัก แต่ก็ตระหนักในความจำเป็นของ
 สมาชิกพรรค ละเห็นจึงยอมให้สมาชิกออกเสียงลงมติได้อย่างเสรี รางพระราช
 บัญญัติจึงมานที่ประชุมสภาผู้แทนฯ โดยไม่มีเสียงคัดค้านมากนัก ต่อมาเมื่อร่าง
 พระราชบัญญัติที่ประชุมวุฒิสภา วุฒิสภาส่วนใหญ่ลงมติไม่เห็นชอบด้วยและสงกลัย
 คินมายังสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งในการนี้ จะต้องคอยให้ครบเวลา ๑ ปีเสียก่อน จึงจะ
 รื้อฟื้นร่างพระราชบัญญัติขึ้นมาพิจารณาใหม่ได้ เพราะร่างพระราชบัญญัตินั้นตกไป
 ตั้งแต่ในวาระรับหลักการ

ในเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติของวุฒิสภา อาจจะ
 ชี้ให้เห็นได้ว่า รัฐบาลไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติควบคุมการเช่าเคหะ
 และที่ดิน ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนฯ เสนอมา หากแต่เห็นว่าเป็นความต้องการของ
 สมาชิกในพรรครัฐบาลด้วย และถ้ารัฐบาลตั้งคั้งบังคับให้สมาชิกในพรรคคัดค้าน
 ชัดขวาง โดยไม่ยอมรับหลักการเสียแต่แรกในสภาผู้แทนฯ ก็ย่อมจะเป็นที่ไม่พอใจ
 ของสมาชิก และอาจได้รับการตีเตียนว่าไม่หวังใยในความเดือดร้อนของประชาชน

จำนวนมากที่ยากจนหรือมีรายได้น้อย และไม่มีที่ดินหรือบ้านอยู่อาศัยเป็นของตนเอง
รัฐบาลจึงได้เลือกทางออกด้วยวิธีการที่ยั่งยืนของวุฒิสภา

๒. บทบาทและพฤติกรรมด้านการตั้งกระทู้ถาม

จากกระทู้ถามจำนวนน้อยถึงได้กลายมาแล้ว การตั้งกระทู้ถามส่วนใหญ่ มักเป็นการซักถามเกี่ยวกับนโยบายการดำเนินงานอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ หรือ โครงการการดำเนินงาน มากกว่าจะเป็นกระทู้ถามเพื่อทำการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล กระทู้ถามเหล่านี้มักเป็นการ "ถามนำ" เพื่อเปิดช่องให้รัฐบาลสามารถบรรยายหรือเผยแพร่ผลงานของตนได้เป็นอย่างดี เช่น กระทู้ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ของ นาย เนคิจ จิราภรณ์ เรื่องนโยบายการเพิ่มหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ รายละเอียดของกระทรวงกลายเป็นการซักถามเรื่อง การสอนเพศศึกษา เมื่อซักจนแล้วนั้นก็ถึงวัฒนธรรมไทยบางหรือไม่ ซึ่งรัฐมนตรีตอบปฏิเสธว่ายังไม่มีการสอนวิชานี้ แต่อย่างไรก็ตาม จากนั้นได้ซักถามเรื่องโรงเรียนชุมชนมีนโยบายอย่างไร มีการวัดผลอย่างไร ขอนาสังเกตประการหนึ่งคือ การตั้งกระทู้ถามถึงกลาวิ บุตตั้งกระทู้พบจะไม่ต้องเตรียมตัวที่จะถามปัญหา หากว่าเป็นการตั้งกระทู้ถามเกี่ยวกับความล้มเหลวด้านการจัดหลักสูตร หรือ การเปลี่ยนแปลงตำราเรียน จะทำความเคลื่อนไหวก่อนแก่ผู้ปกครองและผลการศึกษา บุตตั้งกระทู้ทำนองนี้คงจะต้องเตรียมตัวมากกว่านี้

กระทู้ที่ น่าจะยกตัวอย่างได้อีกกระทู้หนึ่ง คือ เรื่องสหรัฐอเมริกาส่งมนุษย์ไปลงบนดวงจันทร์ ของ นาย สาหนะ สายสว่าง กำนายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับการตั้งการให้ทุนวิทยาศาสตร์ไทยติดตามคนลาวในเรื่องนี้ และเรื่องนำธงชาติไทยไปไว้บนดวงจันทร์ ฯลฯ

แสดงให้เห็นว่า วุฒิสภาไทยยุคที่สี่นี้ โดดเด่นบทบาทและพฤติกรรมใน
 การดำรงฐานะความเป็นไปในทางช่วยเหลือ และมีใครตรวจสอบการทำงานของ
 รัฐบาลอย่างจริงจัง และมีใครทำหน้าที่เป็น "สติ" ของชาติ กังวลใจกลัววาทกรรมแต่
 อยางใด

๓. บทบาทและพฤติกรรมด้านอื่น ๆ

วุฒิสภาไทยยุคที่สี่นี้ มีใครมีบทบาทมากน้อย ในด้าน
 การเป็นผู้นำมติมหาชน ทั้ง ๆ ที่มีโอกาสจะกระทำไต่หลายครั้ง และโดยอำนาจ
 หน้าที่ก็พอจะดำเนินการเป็นผู้นำมติมหาชนได้ เช่น การที่สมาชิกสภาผู้แทน ฯ
 จังหวัดกนทมนทวีรื้อทองคดียอดโกง และสภาผู้แทน ฯ อยู่ในระหว่างสมัยประชุม จนคดี
 นี้กลับกลายเป็นเรื่องอื้อฉาวกันมาก วุฒิสภาอาจแสดงการเป็นผู้นำประชามติในเรื่อง
 นี้ได้

แต่อย่างไรก็ดี กังวลใจกลัววาทกรรมแล้วแต่แรก ถึง
 ลักษณะและข้อจำกัดบางประการและโดยการได้รับแต่งตั้งจากฝ่ายรัฐบาล ทำให้
 วุฒิสภาชุดนี้ เป็นหลักประกันความมั่นคงของรัฐบาลที่เข้มแข็งที่สุด